

Knihovny Zlínského kraje v letech 2003–2017

1415
BATOV INSTITUT

KRAJSKÁ KNIHOVNA
FRANTIŠKA BARTOŠE
VE ZLÍNĚ
PRÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

 Zlínský kraj

Jana Tomancová a kolektiv autorů

Knihovny Zlínského kraje v letech 2003–2017

Zlín 2018

Útvar regionálních služeb knihovnám Zlínského kraje

Obsah

1. Úvod	6
2. Období 2003–2017 v knihovnách Zlínského kraje	7
2.1. Síť knihoven	7
2.2. Srovnání vybraných statistických ukazatelů ZK v letech 2003–2017	7
3. Regionální funkce	11
3.1. Regionální funkce knihoven ve Zlínském kraji	11
3.2. Regionální funkce knihoven v okrese Zlín	15
3.3. Regionální funkce knihoven v okrese Kroměříž	16
3.4. Regionální funkce knihoven v okrese Uherské Hradiště	17
3.5. Regionální funkce knihoven v okrese Vsetín	18
4. Krajská knihovna a pověřené knihovny kraje	20
4.1. Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, příspěvková organizace	20
4.2. Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana, příspěvková organizace	23
4.3. Knihovna Kroměřížska – příspěvková organizace	24
4.4. Masarykova veřejná knihovna Vsetín	26
5. Vybrané projekty a akce profesionálních knihoven v regionech	28
5.1. Okres Kroměříž	28
5.2. Okres Uherské Hradiště	29
5.3. Okres Vsetín	30
5.4. Okres Zlín	31
6. Rekonstrukce a výstavba knihoven	34
6.1. Okres Kroměříž	34
6.2. Okres Uherské Hradiště	40
6.3. Okres Vsetín	46
6.4. Okres Zlín	53
7. Oceněné knihovny	60
7.1. Knihovna roku ČR	60
7.2. Městská knihovna roku	60
7.3. Nejlepší knihovny a knihovníci Zlínského kraje	60
7.4. Vesnice roku Zlínského kraje – oceněné knihovny	62
7.5. Cena Hanse Christiana Andersena	62
7.6. Kamarádka knihovna	62
7.7. Medaile Z. V. Tobolky	63
7.8. Ceny SKIP pro osobnosti	63
7.9. Biblioweb	63
8. Plnění standardů VKIS v knihovnách Zlínského kraje	64
8.1. Vymezení jednotlivých standardů	64
9. Závěr	66
10. Seznam zkratk	67
11. Přílohy	68

1. Úvod

V průběhu roku 2018 si připomínáme významná tzv. osmičková výročí – z nichž to nejdůležitější je sto let od vzniku samostatného československého státu. Nová republika vznikající na troskách habsburské monarchie se opírala o demokratické principy a kladla mimořádný důraz na vzdělání. Zákon č. 430/1919 Sb., o veřejných knihovnách obecních, nařídil obcím, aby „na doplnění a prohloubení vzdělanosti všech vrstev národa zřizovaly veřejné knihovny s četbou vzdělávací, naučnou i zábavnou, která má skutečnou hodnotu“. Navazující dvacátá léta jsou obdobím, kdy vznikají v mnoha městech a obcích veřejné knihovny, jejichž základ často tvoří fondy knihoven spolkových. Od dvacátých let minulého století je tedy osud veřejných knihoven úzce propojen s veřejnou správou, nejprve obecní, městskou – později v poválečných letech přebírá řízení a správu veřejných knihoven stát a od přelomu tisíciletí tuto roli znovu mají města, obce a kraje.

Druhý knihovní zákon z roku 1959 měl přes výrazně ideologický charakter pozitivní vliv na vzájemné funkční propojení knihoven do podoby jednotné soustavy, v zabezpečování potřeb čtenářů prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby aj. Zákon měl řadu prováděcích předpisů, byl příliš svazující a po revoluci v roce 1989 neodpovídal nové společenské situaci. V roce 2001 byl vydán zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, který mj. reagoval na reformu veřejné správy, zánik okresních úřadů a vznik krajů. Díky definování tzv. regionálních funkcí knihoven, nastavení jejich financování a organizace nezankla společně se zánikem okresních systémů knihoven provozovaných okresními úřady metodická a odborná pomoc obecním knihovnám ani spolupráce knihoven při zajišťování knihovnických a informačních služeb uživatelům. Regionální funkce knihoven jsou od roku 2005 financovány kraji a garanty jejich poskytování jsou krajské a pověřené knihovny. Ve Zlínském kraji jsou to Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana, Knihovna Kroměřížska a Masarykova veřejná knihovna Vsetín.

Následující text shrnuje 15 let fungování veřejných knihoven ve Zlínském kraji v letech 2003–2017. Publikace je vydávána s cílem zachytit vývoj základních statistických ukazatelů, zaznamenat zásadní momenty knihovnictví, důležité projekty a počiny. Rok 2003 byl zvolen z toho důvodu, že od tohoto roku se začaly na výkonu regionálních funkcí podílet všechny tři pověřené knihovny v Kroměříži, Uherském Hradišti a Vsetíně, veřejné knihovny v městech a obcích již byly zřizovány samosprávou a celokrajový koordinovaný systém regionálních funkcí se začal plně rozvíjet. Kdybychom se chtěli podrobně věnovat všem oblastem knihovnictví, které rozhodují o úspěšnosti knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami, o jejich užitečnosti pro obyvatele Zlínského kraje, vznikla by rozsáhlá monografie. Dobrou knihovnu tvoří kvalitní knihovní fondy, efektivní služby využívající dostupné technologie, atraktivní a funkční prostředí a především lidé, kteří v nich pracují a kteří jejich služeb užívají. Význam knihoven jako místa pro vzdělávání, setkávání, kulturní a společenské akce v posledních letech výrazně roste – proto jsme se rozhodli věnovat poměrně velký prostor v této publikaci zdařilým rekonstrukcím a obnovám interiérů knihoven a věříme, že poslouží jako inspirace pro zřizovatele knihoven.

Publikace je kolektivním dílem ředitelů, metodiček a dalších odborných pracovníků knihoven ve Zlínském kraji. Všem, kteří se na publikaci podíleli, patří velké poděkování. Knihovnám a jejich čtenářům přeji, aby i další léta tvořili skvělé společenství, aby se nám společně dařilo naplňovat naše poslání a knihovny byly i v budoucnosti respektovanými a užitečnými institucemi.

PhDr. Zdeňka Friedlová

ředitelka Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně

2. Období 2003–2017 v knihovnách Zlínského kraje

Publikace přináší ucelený přehled činnosti veřejných knihoven ve Zlínském kraji v letech 2003–2017, vývoj poskytovaných regionálních funkcí i dosažené výsledky a úspěchy knihoven.

2.1. Síť knihoven

Zlínský kraj má širokou síť knihoven, které tradičně navzájem spolupracují v rámci jednotlivých okresů. V roce 2003 pracovalo ve Zlínském kraji celkem 302 veřejných knihoven a jejich 113 poboček. V průběhu 15 let přibyla celkově jedna knihovna a zaniklo 21 malých poboček knihoven. Na konci roku 2017 v kraji působilo **303 knihoven a jejich 92 poboček**. Šest knihoven má právní subjektivitu jako příspěvkové organizace (knihovny ve Zlíně, Kroměříži, Rožnově, Uherském Hradišti, Valašském Meziříčí, Vsetíně), část knihoven působí jako organizační složky obcí nebo jsou součástí větších organizačních celků – domů a klubů kultury ve městech.

Síť knihoven v roce 2017

Kroměřížsko

Pověřená knihovna – **Knihovna Kroměřížska – příspěvková organizace** (8 poboček)

- 8 profesionálních knihoven (15 poboček)
- 69 neprofesionálních knihoven (11 poboček)

Uherskohradištsko

Pověřená knihovna – **Knihovna Bedřich Beneše Buchlovana, příspěvková organizace** (6 poboček)

- 16 profesionálních knihoven (4 pobočky)
- 60 neprofesionálních knihoven

Vsetínsko

Pověřená knihovna – **Masarykova veřejná knihovna Vsetín** (2 pobočky)

- 12 profesionálních knihoven (12 poboček)
- 47 neprofesionálních knihoven (3 pobočky)

Zlínsko

Krajská a pověřená knihovna – **Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, příspěvková organizace** (13 poboček)

- 10 profesionálních knihoven (15 poboček)
- 77 neprofesionálních knihoven (3 pobočky)

Síť knihoven v letech 2003 a 2017 viz Příloha č. 1.

V kraji působí Knihovna Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a více než 200 školních knihoven, 15 knihoven muzeí, archivů, lékařských a odborných knihoven.

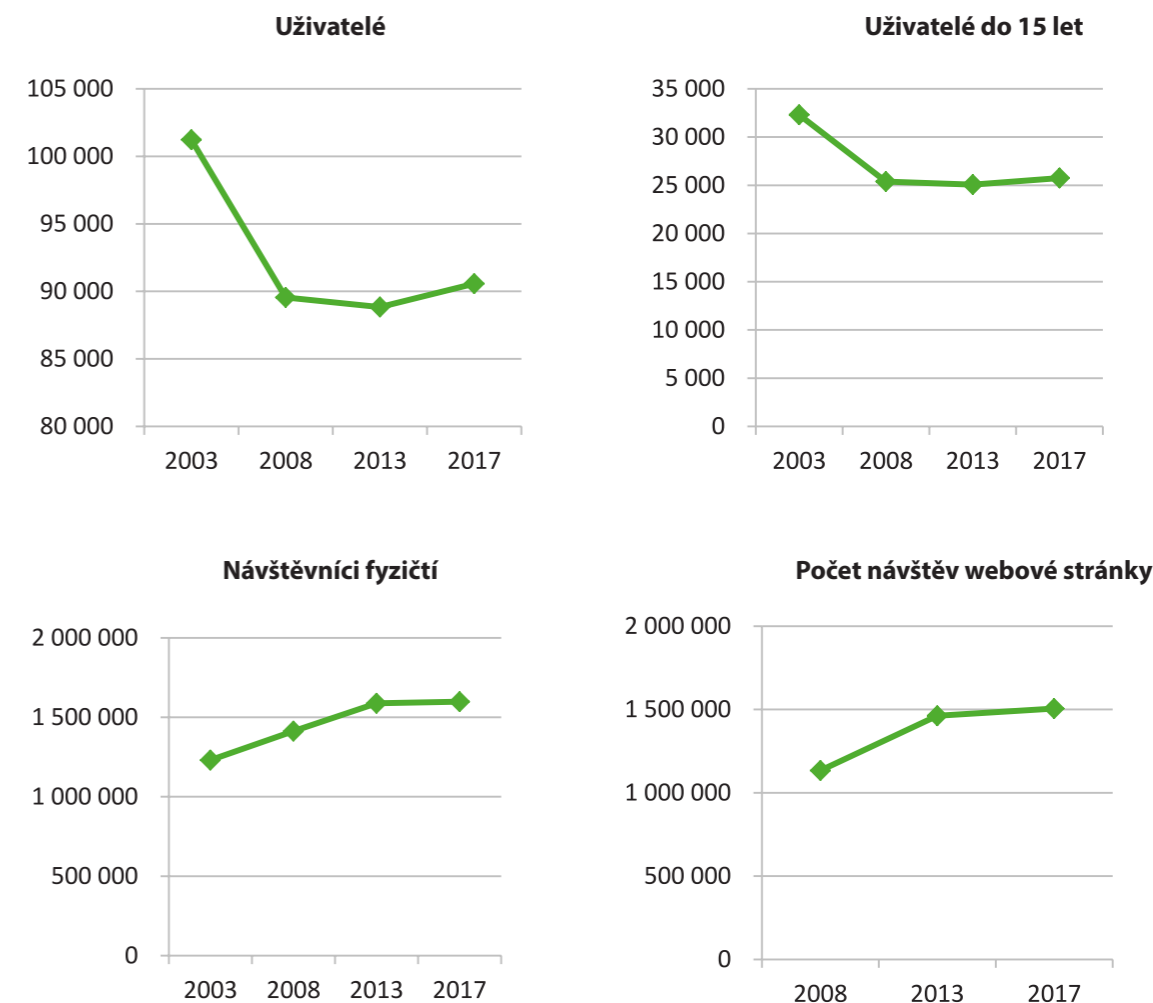
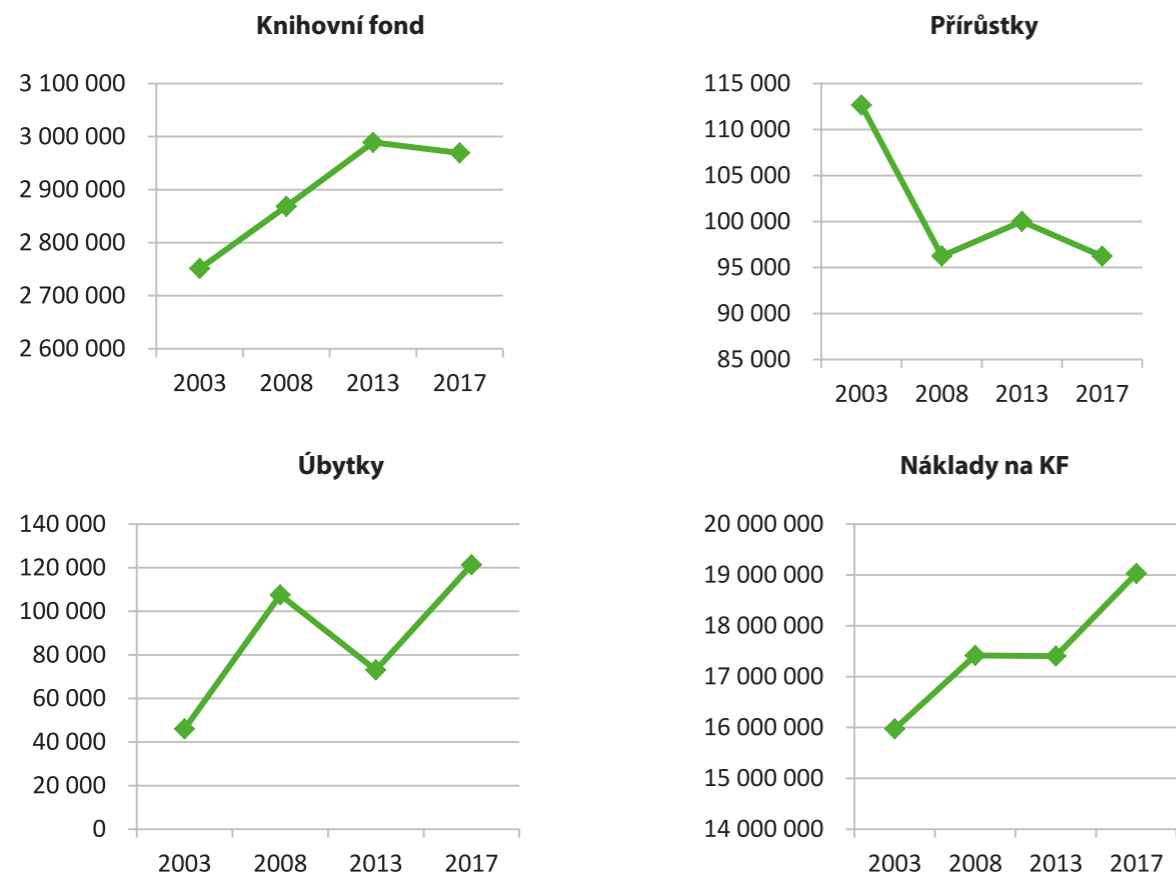
2.2. Srovnání vybraných statistických ukazatelů ZK v letech 2003–2017

Následující tabulky obsahují vybrané statistické údaje a jejich vývoj v pětiletých intervalech.

Knihovní fond

	2003	2008	2013	2017
Knihovní fond	2 751 210	2 868 404	2 988 950	2 968 993
Přirůstky knihovního fondu	112 658	96 251	100 009	96 227
Úbytky knihovního fondu	45 977	107 465	73 039	121 319
Náklady na knihovní fond	15 972 086	17 417 598	17 403 276	19 027 840

Počet přírůstků knihovních jednotek poklesl o 16 431 knihovních jednotek z 112 658 zakoupených knihovních jednotek v roce 2003 na 96 227 knihovních jednotek v roce 2017. Pokles byl zaznamenán i přes to, že náklady na nákup knihovního fondu překročily v roce 2017 19 mil. Kč (v roce 2003 to bylo 16 mil. Kč). Knihovny se začaly více věnovat aktualizaci svého knihovního fondu, vyřazování opotřebených a málo užívaných knih. Úbytky v roce 2017 činily 121 319 knihovních jednotek. V roce 2003 činily úbytky 45 977 knihovních jednotek.

Uživatelé a návštěvníci knihoven

	2003	2008	2013	2017
Uživatelé	101 224	89 553	88 842	90 565
Uživatelé do 15 let	32 307	25 389	25 075	25 740
Návštěvníci celkem	-	-	2 683 498	2 979 367
Návštěvníci fyzičtí	1 230 160	1 413 378	1 587 954	1 598 451
Návštěvníci internetu (v knihovně)	-	-	176 399	138 398
Návštěvníci on-line služeb	-	-	1 095 544	1 380 916
Počet návštěv webové stránky	-	1 133 889	1 461 970	1 505 215

Pokles uživatelů z roku 2008 se podařilo v posledních letech zastavit. V roce 2017 došlo k mírnému nárůstu jak dospělých, tak dětských uživatelů knihoven. Počet registrovaných uživatelů mohl být příznivě ovlivněn také tím, že některé knihovny zavedly rodinnou registraci a zapojují se do projektů k získání dětských čtenářů (např. *S knížkou do života, Knížka pro prvňáčka*).

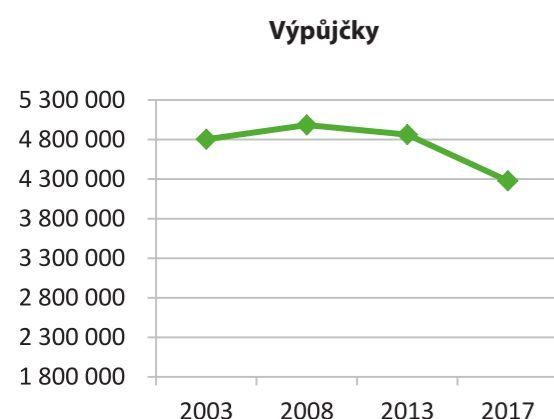
Počet návštěvníků, kteří přišli osobně do knihovny, má vzrůstající tendenci. Roste počet návštěvníků webových stránek knihoven a počet návštěvníků on-line služeb knihoven. Stále je v mnoha knihovnách zájem o veřejně přístupný internet. Uživatelů, kteří chodí do knihovny bezplatný internet využít, ubýlo v roce 2017 asi o 38 000. Souvisí to s rostoucím vybavením populace mobilními zařízeními. Často je využívána síť wifi, která je k dispozici již ve 172 knihovnách.

Výpůjčky

	2003	2008	2013	2017
Výpůjčky	4 803 404	4 983 354	4 862 633	4 277 722
Výpůjčky naučná dospělým	1 717 241	1 729 169	892 494	722 546
Výpůjčky beletrie dospělým	1 957 549	2 201 729	2 408 270	2 245 142
Výpůjčky naučná dětem	371 950	319 907	144 677	90 544
Výpůjčky beletrie dětem	585 801	594 712	526 036	416 099
Výpůjčky periodik	1 101 418	983 569	809 767	706 431

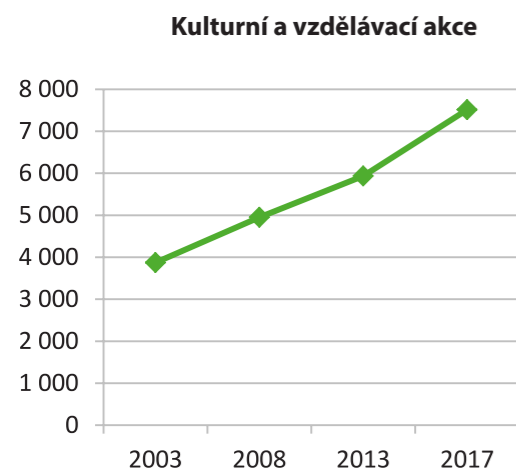
Znatelný pokles počtu výpůjček je patrný u většiny knihoven. Od roku 2003 poklesly výpůjčky více než o 500 000 knihovních jednotek. Zájem klesl především o výpůjčky naučné literatury pro dospělé uživatele a o výpůjčky periodik. Uživatelé stále častěji přístup k informacím prostřednictvím tištěných dokumentů nahrazují jejich vyhledáváním v elektronické podobě na internetu (ať už se jedná o placené, nebo volně dostupné zdroje).

Kulturní a vzdělávací akce v knihovnách

	2003	2008	2013	2017
Kulturní a vzdělávací akce	3 873	4 952	5 936	7 514

Návštěvníci knihoven se účastní mnoha kulturních a vzdělávacích akcí knihoven. Během posledních 15 let vzrostl počet akcí knihoven téměř dvojnásobně na 7 514 těchto akcí za rok. V roce 2017 se zúčastnilo kulturních a vzdělávacích akcí v knihovnách 231 967 návštěvníků.

3. Regionální funkce

3.1. Regionální funkce knihoven ve Zlínském kraji

Regionální funkce

V knihovním zákoně¹ se rozumí regionálními funkcemi činnosti, v jejichž rámci krajská knihovna a další jí pověřené knihovny poskytují základním knihovnám v kraji především poradenské, vzdělávací a koordinační služby, budují výměnné fondy a zapůjčují výměnné soubory knihovních dokumentů a vykonávají další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb.

Usnesením Zastupitelstva Zlínského kraje č. 95/Z006/01 ze dne 28. 11. 2001 byla zřízena Krajská knihovna Františka Bartoše, příspěvková organizace, a schválena její zřizovací listina. Na základě usnesení Rady Zlínského kraje č. 117/R031/01 ze dne 10. 12. 2001 byla na krajskou knihovnu smluvně převedena část činností Knihovny Františka Bartoše ve Zlíně a práv a povinností z pracovně právních vztahů.

Od roku 2002 jsou regionální funkce (dále RF) podle knihovního zákona² zajišťovány krajskou knihovnou a dalšími pověřenými knihovnami a jsou určeny především jako pomoc malým knihovnám s neprofesionálními knihovníky. S těmito úkoly je v krajské knihovně úzce spjata činnost Útvaru regionálních služeb knihovnám Zlínského kraje.

Krajská knihovna na základě smluvního vztahu přenesla v roce 2002 výkon regionálních funkcí pro základní knihovny v okrese Vsetín na **Masarykovu veřejnou knihovnu Vsetín** a na **Knihovnu Kroměřížska** pro základní knihovny okresu Kroměříž. **Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana** se stala pověřenou knihovnou v roce 2003. Od roku 2005 zajišťuje plnění regionálních funkcí a jejich koordinaci ze svého rozpočtu Zlínský kraj (na základě novel knihovního zákona a zákona č. 243/2000Sb., o rozpočtovém určení daní).

Výkon regionálních funkcí se řídí kromě knihovního zákona také metodickým pokynem Ministerstva kultury ČR (dále MK ČR). Metodické pokyny k RF byly dosud vydány tři: v roce 2005, 2011 a současný **Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky**³ z roku 2014.

V dubnu 2006 byly krajskou knihovnou vypracovány **Zásady zajištění regionálních funkcí ve Zlínském kraji**, kde jsou stanoveny konkrétní úkoly krajské a pověřených knihoven a také specifikovány kroky k nastavení procesu finančního zajištění RF.

Koncepce rozvoje regionálních funkcí

V roce 2006, 2014 a v roce 2017 byly krajskou knihovnou a pověřenými knihovnami vypracovány koncepce výkonu regionálních funkcí ve Zlínském kraji. Koncepce byly zaměřeny především na rozvoj poskytování knihovnických a informačních služeb ve veřejných knihovnách kraje, zavádění nových informačních technologií, využívání nových druhů dokumentů, zajištění vzdělávání knihovníků.

Nejnovější **Koncepci rozvoje regionálních funkcí knihoven ve Zlínském kraji 2018–2022**⁴ vzala Rada Zlínského kraje na vědomí dne 29. 1. 2018. Tato koncepce reflektuje celostátní Koncepci rozvoje knihoven v České republice na léta 2017–2020. V koncepci jsou stanoveny nejdůležitější cíle výkonu regionálních funkcí knihoven na následující období. Hlavním cílem koncepce je zkvalitňování odborných služeb knihovnám ve Zlínském kraji, aby mohly co nejlépe poskytovat knihovnické, informační a kulturní služby a podporovat tak zvyšování čtenářské a informační gramotnosti, osobního rozvoje obyvatel kraje a jejich vzdělanostní úroveň.

Rozvojové oblasti a nejdůležitější cíle koncepce:

1. Usilovat o zlepšení obsahu a kvality knihovních fondů ve veřejných knihovnách. Zohlednit při tvorbě knihovního fondu věkové, vzdělanostní a sociální složení obyvatel obce a jejich potřeby, zvláštní podmínky v obci (školy, spádovost, národnostní poměry apod.), vytvářet fond jako sbírku různorodých dokumentů pro všechny věkové skupiny, pravidelně doplňovat regionální fond. Vést knihovny k pravidelné aktualizaci knihovního fondu a vyřazování opotřebovaných a zastaralých dokumentů.

1 Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), § 2 odst. h).

2 Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), § 11 odst. 3.

3 <https://ipk.nkp.cz/programy-podpory/regionalni-funkce-verejnych-knihoven/metodicky-pokyn-ministerstva-kultury-k-zajisteni-vykonu-regionalnich-funkci-knihoven-a-jejich-koordinaci-na-uzemi-cr>

4 <https://www.kfbz.cz/koncepce-rozvoje-regionalnich-funkci-knihoven-ve-zlinskem-kraji-2018-2022>

2. Systematicky se věnovat odbornému vzdělávání knihovníků a prostřednictvím metodické činnosti působit na kvalitní personální obsazení knihoven.
3. Podpora regionálních automatizovaných knihovnických systémů a zapojování do centrálních služeb a jejich propagace (např. Souborný katalog ČR, portál Knihovny.cz).
4. Aktuální a funkční webové stránky v knihovnách (využití šablon, kontrola umístění všech informací podle standardu VKIS).
5. Zlepšit využití on-line katalogů prostřednictvím propagace a vzdělávání knihovníků. Klást důraz na zkvalitnění on-line katalogů.
6. Podpora místní regionální historie a tradic v knihovnách prostřednictvím pořádání kulturních a vzdělávacích akcí pro veřejnost zaměřených na regionální historii a regionální literaturu, průběžného doplňování a péče o regionální knihovní fond atd.
7. Posilovat spolupráci knihoven s místními mateřskými a základními školami, poskytovat těmto knihovnám metodickou podporu a podporovat rané čtenářství.

Projekt internetizace knihoven

Jednou z podmínek knihovního zákona bylo, aby veřejné knihovny umožňovaly přístup k informacím na internetu. První kroky fungování RF byly zaměřeny na podporu internetizace knihoven. Zavedení internetu především do obecních knihoven bylo podpořeno jednak **Projektem internetizace knihoven (PIK)**, a také dvěma projekty Zlínského kraje, které byly určeny na zavedení vysokorychlostního internetu do obcí kraje a dovybavení knihoven výpočetní technikou. Tak mohly všechny knihovny kraje do konce roku 2007 naplnit literu zákona a umožnit všem občanům přístup k informacím na internetu.

Vzdělávací centrum

V krajské knihovně vznikla od roku 2001 počítačová učebna, která byla vybudována, podobně jako v jiných krajích, převážně z grantových prostředků z programu VISK 2 MK ČR. V roce 2002 byly zahájeny pravidelné vzdělávací kurzy pro knihovníky kraje. Hlavním úkolem vzdělávacího centra bylo zajištění vzdělávání knihovníků Zlínského kraje v dovednostech práce s informačními a komunikačními technologiemi (ICT). V souladu se státní informační politikou bylo v prvních letech fungování centra úkolem takto vyškolit minimálně jednoho pracovníka každé veřejné knihovny. V roce 2003 se v učebně uskutečnilo 23 vícedenních kurzů počítačové gramotnosti (290 hodin), kterých se zúčastnilo 200 knihovníků kraje. Základem obsahové náplně počítačových kurzů byly lekce připravené v rozsahu European Computer Driving Licence (ECDL) s přihlédnutím k potřebám knihovníků.

Současnost

V současnosti krajská a pověřené knihovny zajišťují ve svých okresech pro základní knihovny tyto knihovnické služby: nákup a zpracování výměnného fondu, distribuci výměnných souborů, zpracování knihovních fondů zakoupených z prostředků obcí, metodickou a konzultační činnost, pomoc při zavádění nových informačních technologií, vzdělávání knihovníků, školení, semináře, porady a statistiku.

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně v rámci své krajské funkce zabezpečuje metodickou a konzultační činnost, vzdělávání knihovníků, školení, semináře, porady, statistiku a další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb. V rámci své ediční činnosti krajská knihovna vydává ročenku **Knihovny Zlínského kraje**.

Na zajištění regionálních služeb se ve všech čtyřech okresech **podílejí další vybrané profesionální knihovny**, které na základě uzavřené smlouvy s jejich zřizovateli a objednavky služeb vykonávají regionální funkce pro obecní neprofesionální knihovny. V roce 2003 to bylo 33 tzv. střediskových knihoven v kraji, v roce 2017 plní funkci střediskových knihoven 22 profesionálních knihoven. Finanční částka na zajištění výkonu regionálních funkcí v KKFBZ a pověřených knihovnách je stanovena každoročně podle počtu obsluhovaných knihoven jednotlivých regionů a velikosti obsluhované populace.

Službou, o kterou je zájem téměř ve všech obecních knihovnách v kraji, je půjčování **výměnných souborů knih**. Výměnný fond vytváří krajská i všechny pověřené knihovny. Výměnný fond je budován z finančních prostředků rozpočtu Zlínského kraje a je součástí knihovních fondů krajské a pověřených knihoven. V roce 2003 bylo do výměnných souborů zařazeno 29 719 svazků (celkem v kraji cirkulovalo 752 výměnných souborů). V roce 2017 cirkulovalo ve výměnných souborech 83 625 svazků (bylo vytvořeno 1 054 souborů). Obsluhované knihovny dostávají 2 až 3 soubory ročně.

Počet svazků v takto vytvořených výměnných souborech je různý podle potřeby a požadavků obsluhované knihovny. V okresech Kroměříž, Uherské Hradiště a Zlín mají knihovníci navíc možnost vybírat si sami další knihy do výměnných souborů z výměnného fondu uskladněného v pověřených knihovnách.

Postupně jsou i do obecních knihoven kraje zaváděny **automatizované knihovnické systémy**, které výrazně ulehčují práci knihovníků, a jejich zavedení je samozřejmě výhodné i pro uživatele knihoven, kteří vítají možnost hledání v on-line katalogích na webu. V okresech Kroměříž a Uherské Hradiště se jedná o systém Clavius REKS/Tritius, okresy Zlín a Vsetín využívají převážně systém KP-Win SQL/Verbis.

V roce 2010 začal fungovat **Virtuální souborný katalog Zlínského kraje**, který pracuje na platformě Jednotné informační brány. Tento souborný katalog umožňuje jedním dotazem současně prohledat katalogy největších knihoven ve Zlínském kraji (Knihovnu Bedřicha Beneše Buchlovana, Knihovnu Kroměřížska, Masarykovu veřejnou knihovnu Vsetín a knihovny okresu Vsetín, Krajskou knihovnu Františka Bartoše ve Zlíně a knihovnu Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně). Tento katalog by měl být od roku 2019 po zapojení pověřených knihoven do Centrálního portálu knihoven postupně nahrazen vyhledáváním přes společné rozhraní v rámci portálu **Knihovny.cz**.

KKFBZ a pověřené knihovny se postupně snaží, aby měly všechny knihovny kraje provedenu **retrokonverzi fondu** a aby knihovny měly alespoň jednoduchou webovou stránku. Knihovny, které již mají svůj knihovní fond v elektronické podobě, mají webovou stránku a příslušný software, umísťují na web odkaz na svůj on-line katalog. Na konci roku 2017 měly všechny knihovny webovou stránku nebo informaci o knihovně na stánkách obce a 87 % knihoven mělo dostupný svůj elektronický katalog na internetu. Některé knihovny komunikují se svými uživateli také prostřednictvím Facebooku a dalších sociálních sítí.

V roce 2010 zpracovaly a vyhodnotily metodicky krajské a pověřených knihoven anketu **Spokojenost obsluhovaných knihoven s výkonem regionálních funkcí**. Anketu se zúčastnilo 92 % obsluhovaných knihoven kraje. Z ankety vyplynulo, že obsluhované knihovny hodnotí služby vykonávané pověřenými nebo střediskovými knihovnami jako výborné nebo velmi dobré, nejlépe byly hodnoceny služby revize, konzultace, metodické návštěvy a cirkulace výměnných souborů. Krajská knihovna i pověřené knihovny získaly konkrétní náměty na zkvalitnění výkonu regionálních funkcí knihoven, např. témata pro další vzdělávání knihovníků.

Součástí standardu veřejných knihovnických a informačních služeb (dále VKIS) poskytovaných knihovnou, který vychází z metodického pokynu MK ČR z roku 2011⁵, je pravidelné zjišťování spokojenosti klientů se službami knihovny. Spokojenost uživatelů má být zjišťována pravidelně každých pět let pomocí standardizovaného dotazníku (ankety).

⁵ Standard pro dobrou knihovnu: metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky. 3. vydání. Praha: Národní knihovna České republiky - Knihovnický institut, 2015. ISBN 978-80-7050-652-3.

Ve Zlínském kraji bylo především pro profesionální knihovny organizováno školení práce s dotazníky. V roce 2015 proběhla v celém kraji anketa **Spokojenost se službami knihovny**. Anketu svým uživatelům nabídlo 155 knihoven. Dotazník byl umístěn na webových stránkách knihoven a byl v knihovnách k dispozici i v tištěné podobě. Celkem 100 knihoven kraje standard plnilo, tzn. více než 90 % jejich uživatelů hodnotilo služby své knihovny jako dobré nebo velmi dobré. 16 knihoven standard nesplnilo. V 39 malých knihovnách nebyla anketa vyhodnocena, protože ji vyplnilo méně respondentů než 10. Knihovny byly s celkovými výsledky seznámeny na okresních seminářích a také jejich zřizovatelé obdrželi vyhodnocení ankety.

Metodičky krajské i všech pověřených knihoven se snaží co nejvíce spolupracovat se zřizovateli knihoven, pomáhají se zpracováním projektů a žádostí o dotace, zvláště z programů **VISK 3 a Knihovna 21. století Ministerstva kultury ČR**. Knihovny Zlínského kraje jsou úspěšně především v získávání finančních dotací z programu VISK 3. V roce 2017 získalo tuto dotaci 19 knihoven kraje.

Vzdělávání knihovníků a odborné akce

Vzdělávání knihovníků se věnují všechny pověřené knihovny, je patrný mírný ústup od počítačových kurzů ke kurzům s odbornou knihovnickou tematikou. Kromě krajské knihovny, která disponuje moderní učebnou s 31 PC, mají počítačové učebny také Knihovna Kroměřížska a MVK. Knihovna v Uherském Hradišti se věnuje pořádání školení v prostorách pro veřejnost.

Semináře pro knihovníky Zlínského kraje i okresní semináře probíhají v pravidelných intervalech. Pověřené knihovny organizují pro všechny knihovny okresu jeden až dva semináře ročně. V okresech Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín je dobrá zkušenost se **semináři pro starosty a knihovníky**, které přispívají ke vzájemné komunikaci mezi zřizovateli knihoven a knihovníky. V okrese Uherské Hradiště tyto semináře pořádají v různých obcích, v roce 2017 proběhl například v Dolním Němčí. Krajská knihovna ve Zlíně pořádá společný seminář pro starosty a knihovníky vždy na jaře, v roce 2017 se uskutečnil 13. ročník. Ve Vsetíně je už tradicí oceňovat v rámci tohoto semináře knihovny a knihovníky okresu. V okrese Kroměříž pořádají semináře pro knihovníky v Kroměříži a v Holešově a kontakt se starosty řeší individuálními konzultacemi v obcích nebo přímo v Knihovně Kroměřížska.

Protože se pracovníci obecních knihoven postupně obměňují, začala krajská knihovna v roce 2006 pořádat **Kurz knihovnického minima**. Kurzu se mnohdy účastní i pracovníci profesionálních knihoven nebo poboček těchto knihoven, kteří se chtějí rychle orientovat v knihovnické problematice. Od roku 2006 prošlo kurzem 158 pracovníků knihoven. Každoročně probíhá jeden kurz (v roce 2007 proběhly kurzy dva). Účastníci čtyřdenního kurzu nejlépe hodnotí témata: práce s dětmi, základy komunikačních dovedností a praktické činnosti, které vždy probíhají v pověřených knihovnách kraje.

Veřejné knihovny Zlínského kraje se snaží úzce spolupracovat také s **pamětovými institucemi** v kraji a umožňují pracovníkům knihoven muzeí, archivů apod. účastnit se školení a seminářů. V roce 2004 byla započata tradice pořádání seminářů knihoven pamětových institucí Zlínského kraje. Tyto semináře probíhají jedenkrát až dvakrát ročně a podle účasti se zdá, že jsou mezi pracovníky těchto institucí oblíbené. Semináře knihoven pamětových institucí se konají v různých místech, hostiteli jsou muzea, archivy, knihovny a další instituce a díky tomu mají knihovníci možnost se přímo seznámit s jednotlivými pracovišti. V roce 2016 se seminář uskutečnil v atraktivním prostředí Národního centra zahradní kultury v Květné zahradě v Kroměříži, spoluorganizátorem byl Národní památkový ústav.

Krajská knihovna Františka Bartoše pořádá rovněž **celostátní akce**. Úspěšná byla konference Četba a její vliv na rozvoj osobnosti (2008). V roce 2010 proběhla Mezinárodní vědecká konference Morava na rozhraní epoch (Jan Ohéřal a společnost ve druhé třetině 19. století), která připomněla 200. výročí narození spisovatele a novináře Jana Ohéřala. Konference byla pořádána ve spolupráci s Muzejní a vlastivědnou společností v Brně. Od roku 2009 probíhá pravidelně konference Elektronické služby knihoven. V roce 2017 byl ve spolupráci s Knihovnou Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně uspořádán její čtvrtý ročník.

Klub dětských knihoven Zlínského kraje

V kraji se knihovny již tradičně věnují dětem a pořádají celou řadu akcí pro děti. V roce 2007 vznikl z iniciativy knihovníků pracujících s dětmi a mládeží v knihovnách Klub dětských knihoven Zlínského kraje (dále KDK ZK). Cílem KDK ZK je rozvoj čtenářství, podněcování zájmu o dětskou literaturu a podpora volnočasových aktivit dětí a mládeže. Každý rok pořádá KDK ZK minimálně dva semináře pro knihovníky. Jeden je přehlídkou nápadů a zkušeností „děckařů“ kraje, druhý seminář bývá zaměřen na odbornou problematiku (např. komiks, literatura pro mládež, česká literatura pro děti) nebo je organizována beseda či přednáška s některým z autorů nebo ilustrátorů knih pro děti. V organizaci seminářů KDK ZK se krajská a pověřené knihovny pravidelně střídají. Např. v květnu 2017 proběhl seminář v MVK. Knihovníci dětských oddělení se zamýšleli nad otázkou „Jak, proč a co (ne)čtou děti“. KDK ZK má také své webové stránky.

KDK ZK a pověřené knihovny Zlínského kraje organizují každoročně krajské kolo **literární soutěže pro děti**. Odborné poroty čtyř knihoven kraje hodnotí práce dětí bodovým systémem v pěti kategoriích podle jejich věku. Slavnostní vyhlášení výsledků krajského kola probíhá střídavě v každé z pověřených knihoven kraje. Nejlepší práce vycházejí tiskem ve sborníku. Do 17. ročníku krajské soutěže přišlo v roce 2017 více než 500 prací dětí ze Zlínského kraje.

Strom mladých literátů

3.2. Regionální funkce knihoven v okrese Zlín

Od 1. 1. **2002** byly knihovny okresu Zlín, které byly dosud součástí okresní knihovny, převedeny na obce a města. Movitý majetek a knihovní fond jim byl bezúplatně převeden. V letech 2001–2002 byly postupně uzavírány smlouvy s městy a obcemi, které se staly příjemci regionálních služeb, případně také jejich poskytovateli (střediskové knihovny). Protože do roku 2001 fungoval v okrese Zlín dobře střediskový systém, zůstal po převodu knihoven zachován. Střediskové knihovny nadále zajišťují pro knihovny střediska vybrané regionální služby. Jsou to městské knihovny v **Brumově-Bylnici, Fryštáku, Luhačovicích, Napajedlích, Otrokovicích, Slavičíně, Slušovicích, Vizovicích, Valašských Kloboukách a Knihovna Štítná nad Vláří**.

Výměnný fond pro okres Zlín začala krajská knihovna budovat v červnu **2002**. První cirkulace 79 výměnných souborů knih proběhla na jaře roku 2003. Starostové obcí byli požádáni o pomoc při jejich svozu/rozvozu a i v současnosti na distribuci výměnných souborů většina obcí spolupracuje.

V roce **2004** se začala realizovat tři kola *Projektů internetizace knihoven*.

Od roku **2006** jsou každoročně pořádána setkání starostů a knihovníků okresu Zlín. Setkání probíhala v počátcích v pronajatých prostorách, po přestěhování krajské knihovny do nových prostor se uskutečňují v KKFBZ. V roce 2016 se toto setkání uskutečnilo v nové Městské knihovně ve Slušovicích. Na podzim se koná tradiční seminář pro dobrovolné knihovníky.

V roce **2008** začaly knihovny využívat šablony webu pro malé knihovny a začaly si vytvářet vlastní webové stránky. V tomto roce tuto šablonu využilo 27 obecních knihoven okresu.

V roce **2009** se stala pobočka KKFBZ Želechovice nad Dřevnicí samostatnou obecní knihovnou. Obecní knihovna v Želechovicích nad Dřevnicí byla přiřazena k regionu Slušovice.

V roce **2011** a **2013** proběhla soutěž **O nejlepší knihovnici/knihovníka okresu Zlín**. Vítěz vzešel z deseti nominovaných knihovnic a knihovníků, které hodnotila výběrová komise složená z pěti profesionálních knihovnic krajské a městských knihoven okresu.

Výsledky v roce 2011: 1. místo – Miroslav Častulík (Místní knihovna ve Vlachově Lhotě), 2. místo – Lenka Plišťáková (Místní knihovna v Dešné), 3. místo – Bc. Táňa Urbaníková (Obecní knihovna v Bohuslavicích nad Vlárí).

Výsledky v roce 2013: 1. místo – Marie Manová (Obecní knihovna Poteč), 2. místo – Drahomíra Bílková (Základní knihovna Velký Ořechov), o 3. místo se podělily Alena Pakostová (KNIHOVNA - Infocentrum obec Hostišov) a Mgr. Marie Mikulová (Obecní knihovna Loučka).

V dalších letech již nebyla soutěž pořádána vzhledem k existenci krajského oceňování knihoven a knihovníků.

V roce **2013** byl dokončen zápis knihovního fondu (retrokonverze) do elektronické podoby ve všech knihovnách okresu. V roce 2014 mají již všechny knihovny okresu jednoduchou webovou stránku nebo informace na webu obcí.

Od dubna **2015** byla pro knihovny okresu Zlín spuštěna nová služba – výměnné soubory na přání. Svazky jsou vybírány ze skladu výměnného fondu, kde jsou uloženy knihy ze souborů, které již dokončily cirkulaci a byly zrušeny.

Koncem roku **2017** půjčovalo pomocí automatizovaného knihovního systému 51 knihoven. AKS využívají už všechny obce středisek Otrokovice, Slavičín, Slušovice a Valašské Klobouky. Všechny obecní knihovny okresu již mají svůj on-line katalog umístěn na webových stránkách.

V roce 2017 pracovalo v okrese Zlín 118 obsluhovaných knihoven.

3.3. Regionální funkce knihoven v okrese Kroměříž

Knihovna Kroměřížska zajistila výkon regionálních funkcí v omezeném rozsahu již od července roku **2002**. Jednalo se o poradenskou službu, konzultace a odbornou pomoc pro starosty měst a obcí při přípravě materiálů nutných k registraci knihoven na MK ČR. Byl zahájen nákup knih do výměnného fondu a distribuce výměnných souborů. První výměnné soubory byly rozvezeny v září 2002 do šesti knihoven Holešovska.

Od roku **2003** byl zaveden celookresní regionální systém služeb pro veřejné knihovny. Od 1. 1. 2003 bylo v knihovně vybudováno regionální pracoviště. Pro výkon RF je Knihovna Kroměřížska smluvně pověřena Krajskou knihovnou Františka Bartoše ve Zlíně, rozsah výkonu RF je stanoven ve smlouvě.

Na zajišťování a poskytování regionálních služeb v regionu se od roku 2003 podílejí i profesionální knihovny: **Městská knihovna Bystřice pod Hostýnem, Městské kulturní středisko Holešov - Městská knihovna Holešov, Městská knihovna v Chropyni, Městská knihovna v Morkovicích**. Do roku 2007 tyto služby zajišťovala také Městská knihovna, kulturní a informační centrum města Koryčany a Knihovna Zdounky. Na základě uzavřených smluv a objednávek (s uvedeným typem a rozsahem služeb) vykonávají knihovnice vybrané regionální knihovnické služby pro obsluhované knihovny s neprofesionálním knihovníkem.

V prvním roce plnění programu RF (2003) Knihovna Kroměřížska zajišťovala a koordinovala výkon regionálních služeb pro 106 zaregistrovaných základních knihoven.

V průběhu roku **2006** byl realizován projekt *Širokopásmový Internet obcím Zlínského kraje* – vybavení připojených knihoven k síti internet výpočetní technikou a vytvoření míst s veřejně přístupným internetem v knihovnách. Postupně byly připojeny všechny knihovny okresu Kroměříž.

V programu VISK 3 pro rok **2007** byl podpořen projekt Knihovny Kroměřížska *Základy Souborného katalogu pro veřejné knihovny okresu Kroměříž*. Dle navrženého postupu realizace projektu proběhly konzultace s dodavatelem, firmou LANius s. r. o., byly koupeny první licence (Clavius REKS), systém Clavius SQL a zajištěn přechod na SQL verzi. Od roku 2007 do června 2018 byl do AKS Clavius REKS (po roce 2017 systém Tritius) zapsán knihovní fond 39 neprofesionálních knihoven. Elektronické katalogy knihoven byly umístěny na web Knihovny Kroměřížska i na webové stránky knihoven.

Velká pozornost byla vždy věnována nákupu knih, tvorbě výměnného fondu a spolupráci s knihovníky v rámci výměnných souborů. V prvních letech spolupráce realizovalo regionální oddělení Knihovny Kroměřížska dotazníkový průzkum a zpracovalo analýzu čtenářského zájmu o tematické skupiny populárně-naučné literatury, které byly nakupovány do výměnného fondu. Zjištěný výsledek byl podkladem pro akvizici, budování výměnného fondu a tvorbu výměnných souborů. Pro knihovny je připravena nabídka rozšiřujících a tematických výměnných souborů, stále je

doplňována školní četba, jsou nabízeny zvukové knihy. Cílem je zajištění kvality a maximální využitelnosti dodávaných výměnných souborů a zkvalitnění služeb knihoven.

V roce **2009** byly mimořádně oceněny čtyři výborně pracující knihovny okresu Kroměříž: Obecní knihovna Žeranovice, Obecní knihovna v Kyselovicích, Obecní knihovna Roštění a Obecní knihovna Pravčice.

V roce **2010** proběhla anketa *Spokojenost obsluhovaných knihoven s výkonem regionálních funkcí* a po pěti letech, v roce **2015**, proběhla v mnoha profesionálních i neprofesionálních knihovnách anketa *Spokojenost se službami knihovny 2015*. Z analýzy dotazníkového šetření vyplynulo, že uživatelé jsou se službami své knihovny spokojeni a hodnotili služby knihovny jako velmi dobré nebo dobré.

V roce **2017** Knihovna Kroměřížska zajišťovala a koordinovala výkon regionálních funkcí pro 110 zaregistrovaných základních knihoven a poboček těchto knihoven. Knihovna Kroměřížska a Městská knihovna v Morkovicích přešla v tomto roce na knihovní systém Tritius. Regionální pracoviště Knihovny Kroměřížska buduje od roku 2007 Souborný katalog pro veřejné knihovny okresu Kroměříž, v listopadu 2017 byly záznamy všech neprofesionálních knihoven převedeny z AKS Clavius do systému Tritius.

3.4. Regionální funkce knihoven v okrese Uherské Hradiště

Vedoucí útvaru regionálních služeb byla od roku 1984 paní Jiřina Lapčíková. Svou funkci zastávala až do roku 2015. V roce 1996 byla iniciátorkou založení Klubu automatizace v knihovnách (KAVKa), který sdružoval knihovny užívající knihovní systém MAKS, pomáhající významnou měrou při automatizaci knihoven. Klub fungoval až do roku 2004.

Uherskohradištská knihovna si jako jedna z mála knihoven v republice udržela celookresní centralizovaný systém střediskových knihoven až do ukončení činnosti okresních úřadů.

Automatizace knihoven proběhla ve dvou etapách. V první fázi postupně probíhala retrokonverze knihovního fondu. Zároveň byl pořizován webový on-line katalog, čímž došlo k zjednodušení výkonu revizí. Všechny 16 profesionálních knihoven, kterým v té době Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana (dále KBBB) zpracovávala data o knihách, používala AKS Clavius. Přechod KBBB na stejný systém AKS Clavius se stalo předpokladem pro zavedení regionálního knihovního systému (REKS). Sjednáním knihovnických systémů v rámci regionu došlo ke zjednodušení komunikace mezi knihovnami.

V další etapě za využití grantové podpory z podprogramu VISK 3 a ze svých zdrojů začaly malé obce postupně vybavovat prostory knihoven technickými vybavením a automatizovaným knihovnickým systémem CLAVIUS REKS. Prvními průkopníky v půjčování přes PC se v okrese z neprofesionálních knihoven staly knihovny Ostrožská Lhota, Podolí a Popovice, které sáčkový systém půjčování opustily v roce 2005 a nahradily jej automatizovaným půjčováním. Následně se připojily knihovny Kostelany, Modrá, Nezdenice a Osvětimany. V současnosti má automatizovaný výpůjční systém na okrese celkem 48 neprofesionálních knihoven a všechny knihovny používají jednotný AKS Clavius.

Region Uherské Hradiště se také vyznačuje v rámci RF **centralizovaným nákupem knih pro knihovny regionu**. Při nákupu pro obce jsou uplatňovány rabaty, které knihovna dostává od svých dodavatelů. Díky zpracování knihovnických jednotek KBBB je vytvářen souborný katalog knih v regionu Uherské Hradiště a nedochází tak k duplicitě titulů a duplicitě činnosti.

V roce **2004** KBBB jako první v kraji uspořádala **setkání starostů a knihovníků** v Uherském Hradišti a v následných ročnících se pak pravidelně pokračovalo od roku 2007. Setkání se organizovala v obcích a v městech regionu, kde se naskýtal možnost pochlubit se příkladnými knihovnami.

S cílem motivovat knihovny k tvorbě kvalitních webových stránek byla v roce **2010** uspořádána **soutěž o nejlepší webové stránky** okresu Uherské Hradiště. Soutěž proběhla ve dvou kategoriích. Mezi profesionálními knihovnami uspěla Místní knihovna Ostrožská Nová Ves a v kategorii neprofesionálních knihoven zvítězila Místní knihovna Velečtiny.

Soutěž o nejlepší knihovnici/knihovníka okresu Uherské Hradiště proběhla v roce **2013**. První místo získala Miroslava Končítíková (Místní knihovna Slavkov), 2. místo Romana Schusterová (Místní knihovna Boršice u Blatnice) a na 3. místě se umístila Eva Turecká (Místní knihovna v Modré).

3.5. Regionální funkce knihoven v okrese Vsetín

Masarykova veřejná knihovna Vsetín (dále MVK) působí jako metodické středisko pro knihovny okrese Vsetín. V současnosti obsluhuje 76 knihoven.

Historie

Vsetínský okres se vyvíjel odlišně od ostatních okresů ve Zlínském kraji. Patřil pod Severomoravský kraj, kde fungovala v knihovnictví dosti tuhá centralizace (jediný kraj v celé republice). Okresní knihovna získávala dotaci z okresního úřadu, z níž financovala jak knihovní fond pro celý okres, tak vybavení knihoven i pracovníky, kteří byli zaměstnanci Okresní lidové knihovny. Tento systém fungoval od roku 1979 do roku 1996. Obcím patřily jen budovy knihoven. V okrese tehdy fungovalo 101 knihoven.

V letech 1996–1997 přešly knihovny v rámci delimitace od MVK pod své obecní úřady, byly převedeny jak knihovní fondy, tak pracovní úvazky i majetek, který v knihovnách aktuálně figuroval. Přesto okresní úřad financoval ještě několik let tzv. regionální funkce, poskytoval dotaci ve výši cca 3 mil. Kč ročně MVK, aby spolupráce knihoven nebyla narušena. Středisko regionálních knihovnických služeb bylo založeno v roce 1997. Po zániku okresních úřadů poskytovalo finance na regionální funkce MK ČR a v době vzniku krajů byla tato povinnost nově převedena na krajské úřady.

Regionální funkce v okrese Vsetín jsou v současné době zajišťovány MVK na základě písemné smlouvy s KKFBZ a Zlínským krajem. MVK má jako pověřená knihovna s provozovateli vybraných profesionálních knihoven uzavřeny smlouvy o poskytování regionálních služeb základním knihovnám. V okrese Vsetín je touto činností pověřeno 5 knihoven: **Obecní knihovna Horní Lideč, Základní knihovna Jablůnka, Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm, příspěvková organizace, Městská knihovna Valašské Meziříčí, příspěvková organizace, a Masarykova veřejná knihovna Vsetín.** Knihovnické služby jsou konkrétně definovány v objednávce služeb, které jsou s provozovateli jednotlivých knihoven uzavřeny vždy začátkem kalendářního roku.

Pro základní knihovny jsou zajišťovány především tyto služby: poradenská a konzultační činnost, vzdělávání knihovníků, pořádání seminářů a porad, tvorba, distribuce a oběh výměnných fondů, pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů, zpracování statistiky o činnosti základních knihoven, pomoc při akvizici, zpracování a distribuci knihovních fondů, pořízených z prostředků obcí, základní servis automatizovaného knihovního systému. V posledních letech jsou knihovnám poskytovány i rady při rekonstrukcích a zařizování nových interiérů knihoven, pomoc při besedách a informačním vzdělávání uživatelů, při akcích zaměřených na rozvoj čtenářské gramotnosti a tím posílení role knihovny v obci.

Historie od roku 2003

Rok **2003** – Celkový počet knihoven v regionu byl 83, v průběhu tohoto roku však byly zrušeny dvě knihovny – integrace obce Lešná (Lešná-Lhotka nad Bečvou a Lešná-Příluky).

Rok **2004** – Do února fungovalo středisko Nový Hrozenkov pro knihovny v Huslenkách a Zděchově. V důsledku personálních změn přešel výkon RF pro tyto knihovny s platností od 1. ledna 2004 pod středisko Vsetín. Po dohodě s Obecním úřadem Valašská Polanka byla Obecní knihovna Valašská Polanka převedena mezi profesionální knihovny.

Rok **2009** – 1. ročník oceňování knihovníků – **Soutěž pro knihovníky okrese Vsetín.** Do roku 2015 se soutěžilo ve dvou kategoriích – profesionální a neprofesionální knihovník. Důležité byly statistické ukazatele, celkový vzhled knihovny a knihovního fondu, používání knihovního programu, webové stránky knihovny, účast na poradách, školeních a další aktivity knihovny. Od roku 2016 jsou knihovny vyhodnocovány podle nových pravidel. Udělují se maximálně dvě ocenění za hodnocený rok, ocenění může být knihovník z kterékoli veřejné knihovny v okrese Vsetín, a to bez ohledu na velikost knihovny. Největší změnou je to, že ocenění může být uděleno jak za celoroční kvalitní práci, tak také za jednorázový výrazný počin. Za poslední oceňovaný rok 2017 si odnesly ocenění knihovnice Pavlína Havlíková z Knihovny Pržno a Mgr. Veronika Janů z Knihovny města Zubří.

Rok **2013** – 1. 1. 2013 se osamostatnily dvě nové obce, **Krhová a Poličná**, které se odtrhly od města Valašské Meziříčí. Obě obce přebraly od města Valašské Meziříčí a zaregistrovaly postupně své obecní knihovny (původně pobočky Městské knihovny Valašské Meziříčí). MVK přestěhovala v únoru roku 2013 pobočku dětského oddělení Trávníky do centrální budovy. Pobočka knihovny ve Valašském Meziříčí-Bynina je dlouhodobě zavřená.

Rok **2015** – Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm ukončila činnost svojí pobočky v Tylovicích.

Rok **2016** – Zřizovatel knihovny ve Valašské Polance upravil výpůjční dobu – knihovna opět vedena jako neprofesionální.

Knihovna v Zubří zahájila činnost v nové moderní a prostorné knihovně a ukončila činnost svojí pobočky ve Starém Zubří, která již nebyla potřebná.

Z důvodu malé návštěvnosti a nízkého počtu čtenářů, kteří knihovny navštěvovali, docházelo ke zrušení poboček některých knihoven. Byly rušeny malé knihovny v integrovaných částech obce, vždy v centrální části obce knihovna zůstala. Ušetřené finanční prostředky tak mohou být využity knihovnami účelněji.

Automatizace knihoven v okrese Vsetín

Proces automatizace knihoven započal v letech 1991–1992, kdy knihovny začaly využívat první knihovnický program SmartLib. Další knihovnické programy jsou od firmy KP-SYS.

V okrese Vsetín je v současnosti používán knihovnický program KP-Win SQL a jeho vyšší verze Verbis. Neprofesionální knihovny používají také tzv. editační OPAC. Sedm knihoven zatím knihovnický program nemá. Jedná se o malé knihovny s neprofesionálním knihovníkem nebo o pobočky knihoven. Vždy se zahájením automatizace začínají knihovny okrese využívat i výpůjční modul systému.

Elektronické služby

Vlastní webové stránky má všech 13 profesionálních knihoven a všech 47 knihoven s neprofesionálním knihovníkem. Zastaralé nefunkční šablony se postupně nahrazují modernějšími verzemi.

Uživatelé mají dostupný **www OPAC** (na www stránkách také možnost rezervace, prolongace, kontrola účtu aj.) na stránkách všech profesionálních knihoven. Také na webových stránkách 45 neprofesionálních knihoven je možno hledat v katalogu.

MVK centrálně katalogizuje knihovní fond pro všechny knihovny regionu. Na základě toho je od 90. let 20. století budován prostřednictvím automatizovaného knihovního systému **Souborný katalog veřejných knihoven okrese Vsetín**, který obsahuje více než 70 000 bibliografických záznamů knih, map, hudebnin, zvukových nosičů, elektronických zdrojů a videokazet. Záznamy obsahují sigly i těch nejmenších knihoven. Knihovny regionu tím pádem přispívají prostřednictvím MVK do Souborného katalogu České republiky (CASLIN) a mají možnost využívat dotace MK ČR z programů VISK 3.

4. Krajská knihovna a pověřené knihovny kraje

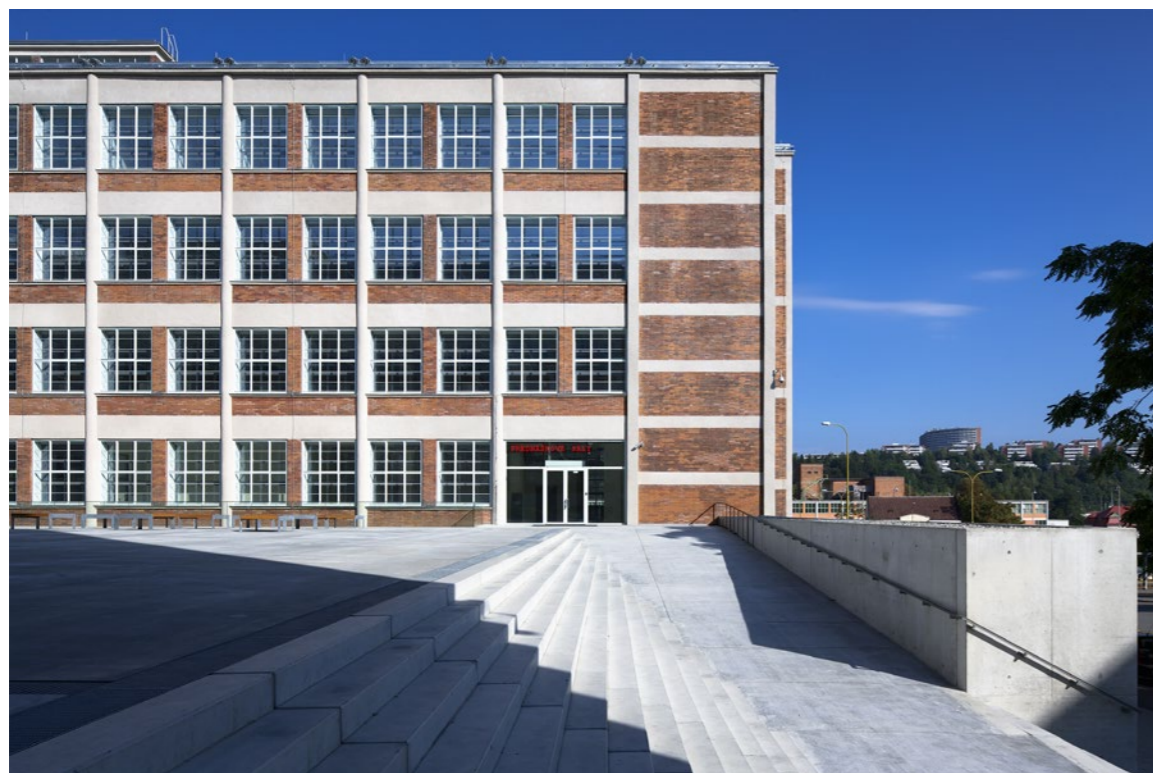
4.1. Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, příspěvková organizace

Statistické údaje za rok 2017

• Knihovní fond	549 284
• Přírůstky	16 267
• Registrovaní uživatelé	14 496
• z toho uživatelé do 15 let	2 448
• Návštěvníci celkem	970 687
• Výpůjčky	1 050 267
• Kulturní a vzdělávací akce	716

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, příspěvková organizace, je veřejná knihovna s univerzálními knihovními fondy a regionální centrum knihovnických, bibliografických a informačních služeb pro síť veřejných knihoven Zlínského kraje. Je největší knihovnou ve Zlínském kraji. Knihovnu zřizuje Zlínský kraj.

KKFBZ současně plní také funkci městské knihovny ve statutárním městě Zlíně, které se podílí na jejím financování. Krajská knihovna poskytuje knihovnické a informační služby v Ústřední knihovně v budově 15 komplexu 14|15 BAŤŮV INSTITUT v bývalém továrním areálu, ve třech obvodních knihovnách na Jižních Svazích, v Malenovicích a na Dílech a v 10 menších pobočkách na území města Zlína. KKFBZ poskytuje návštěvníkům knihovnické a informační služby, pořádá kulturní a vzdělávací akce pro školy a veřejnost, zajišťuje metodické, poradenské a další služby knihovnám Zlínského kraje, vydává ročenku Knihovny Zlínského kraje a časopis ZVUK Zlínského kraje. Knihovna je podle zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), a zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, od 1. ledna 2003 příjemcem povinného výtisku (periodický tisk vydávaný na území ČR, neperiodický tisk vycházející na území Zlínského kraje).

Autor fotografie: City Work

Historie knihovny

Historie knihovnictví ve Zlíně sahá do roku 1885, kdy byl založen čtenářský spolek. O dva roky později byl jeho čestným členem jmenován František Bartoš, pedagog, jazykovědec a etnograf. V roce 1905 získává název „veřejná knihovna“. V roce 1921 byla zřízena městská knihovna a v roce 1933 byl její knihovní fond rozšířen připojením knihovny firmy Baťa. Knihovna se několikrát stěhovala, sídlila mj. v budově radnice, v roce 1934 začala poprvé dočasně působit v bývalé Komenského škole, dnešní budově č. 204 na tř. Tomáše Bati. Během 2. světové války byl provoz knihovny omezen, po jejím skončení knihovna znovu využívá část prostor v bývalé Komenského škole.

V roce 1953 vzniká Krajská lidová knihovna v Gottwaldově, od roku 1959 má působnost okresní a městskou. Od roku 1968 jsou postupně otevírány pobočky (Obvodní knihovna v Malenovicích, Obvodní knihovna Družba, obvodní knihovna na sídlišti Jižní Svahy). V roce 1992 již celá budova bývalé Komenského školy patří Okresní knihovně ve Zlíně a je zahájen automatizovaný výpůjční proces. Zvuková knihovna pro nevidomé byla otevřena v roce 1995.

Od roku 1996 knihovna nese ve svém názvu jméno Františka Bartoše, rodáka ze Zlína-Mladcové. Knihovna společně s Muzeem jihovýchodní Moravy ve Zlíně pečuje o odkaz této významné osobnosti (viz <https://www.frantisekbaros.cz/>).

Dne 28. 11. 2001 Zastupitelstvo Zlínského kraje schválilo zřízení Krajské knihovny Františka Bartoše, příspěvkové organizace, od 1. ledna 2002. Současně byla zrušena okresní knihovna a 100 městských a místních knihoven bylo předáno městům a obcím. Krajská knihovna plní na základě smlouvy uzavřené se statutárním městem Zlínem i funkci městské knihovny. Obvodní knihovny (Malenovice, Jižní Svahy a Díly) byly v roce 2005 propojeny do jedné on-line knihovní sítě. Knihovna s novým statutem získala znovu krajskou působnost a s ní související povinnosti dané knihovním zákonem a zřizovací listinou. Prostory knihovny v historické budově na tř. Tomáše Bati byly kapacitně nedostačující pro nové funkce knihovny a služby uživatelům. V průběhu několika let bylo nutné řešit uložení rychle rostoucího knihovního fondu, především nárůst fondu periodik díky celostátnímu povinnému výtisku. Knihovna provozovala tři detašované sklady a odloučené pracoviště pro útvar regionálních služeb knihovnám Zlínského kraje. Sál knihovny, který sloužil současně jako hudební oddělení, neměl dostatečnou kapacitu ani vybavení. V obdobně nevyhovujících prostorách sídlily i další dvě krajem zřizované instituce Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně a Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Jako budoucí sídlo Krajského kulturního a vzdělávacího centra, jehož koncepce volně navazovala na Studijní ústavy ve Zlíně, byly vybrány budovy 14 a 15 v bývalém továrním areálu, které Zlínský kraj získal do svého vlastnictví. V roce 2009 proběhla architektonická soutěž. V letech 2011 až 2013 byl projekt vybudování kulturního a vzdělávacího centra, které bylo přejmenováno na 14|15 BAŤŮV INSTITUT, realizován s podporou dotace z Regionálního operačního programu regionu soudružnosti Střední Morava. Investorem obnovy a dostavby budov komplexu byl Zlínský kraj.

Během léta roku 2013 byla krajská knihovna přestěhována z budovy na tř. Tomáše Bati do 15. budovy 14|15 BAŤŮVA INSTITUTU a detašované sklady knihovního fondu byly zrušeny. Provoz v nových prostorách byl zahájen 27. 9. 2013. Název knihovny byl rozšířen na Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, příspěvková organizace. Knihovna získala přestěhováním do velkorysých prostor možnost nabídnout uživatelům v Ústřední knihovně převážnou část fondu ve volném výběru, včetně zvukových dokumentů, map, hudebnin nebo téměř devíti stovek titulů časopisů získaných v rámci povinného výtisku. Ostatní fond je dostupný prostřednictvím objednávky ze skladu během několika minut. Uživatelé mají k dispozici studijní, poslechová i relaxační místa, mediátéku, digitální piano, čtyři individuální a jednu kolektivní studovnu, dětskou klubovnu, automaty na půjčování a vrácení knih, počítače s přístupem k internetu i wifi síť. V rámci projektu byl realizován přechod na technologii RFID pro evidenci a ochranu knihovního fondu; elektromagnetická ochrana je nadále užívána pro fond periodik v Ústřední knihovně a pro ochranu fondu v obvodních knihovnách.

Aktivity knihovny

Knihovna umožňuje uživatelům přístup do elektronických informačních zdrojů (PressReader, Naxos Music Library, EBSCOhost, Anopress, ČSN online, ASPI a další) a nabízí výpůjčky elektronických knih. Kromě zprostředkování eVýpůjček knihovna nakoupila první soubor vlastních elektronických knih, které si budou moci půjčovat registrovaní uživatelé knihovny.

V knihovně se uskutečňuje mnoho komunitních aktivit, jako Klub maminek, Klub milovníků knih, Smajlík – klub dětských čtenářů, úspěšně jsou vzdělávací cykly s tematikou historie, památek, hudby a zdravého životního stylu. Kromě každoroční nabídky programů pro mateřské, základní a speciální školy se knihovna zaměřuje na nabídku vzdělávacích programů pro středoškoláky, připravuje informační brožuru pro pedagogy Škola a knihovna a společnou prezentaci vzdělávacích programů pro školy ve spolupráci s Krajskou galerií výtvarného umění a Muzeem jihovýchodní Moravy. Zapojuje se také aktivně do celostátních akcí a projektů. Oddělení pro děti v Ústřední knihovně a v Obvodní knihovně

Jižní Svahy získala v roce 2017 společně druhé místo ve své kategorii v celostátní soutěži Kamarádka knihovna. Knihovna se snaží o nové formáty akcí mimo své budovy, např. Čtení v parku, Běhej s knihovnou nebo Jóga na platformě.

V oblasti sociálních sítí provozuje knihovna svůj profil na Facebooku a Instagramu zaměřený na mladou generaci. Video o knihovně a z akcí jsou od roku 2017 soustředěna na kanálu YouTube. Sociální síť knihovna úspěšně využívá i při komunikaci se čtenáři, např. v soutěži Letní čtenářská výzva.

Knihovna poskytuje své služby 50 hodin týdně, je volně přístupná bez registrace, absenční služby a vybrané prezenční služby jsou přístupné pouze registrovaným uživatelům. Jako podporu rodin s dětmi zavedla knihovna rodinnou registraci, držitelé Senior Pasu mohou využít slevy na vstupné na kulturní akce pro veřejnost, knihovna umožňuje bezhotovostní platby, půjčuje prezenčně sluchátka a brýle, zavedla službu Odlož to! (možnost objednání volného dokumentu prostřednictvím on-line knihovního katalogu) a SMS notifikace, půjčuje domů společenské hry a tematické kufříky. Pravidelně doplňuje fond do zvukové knihovny pro zdravotně znevýhodněné, nákup zvukových dokumentů byl několikrát podpořen dotací MK ČR z programu Knihovna 21. století, slabozrací návštěvníci mají ve studovně k dispozici stolní kamerovou lupu.

Informační a referenční centrum sídlí v Ústřední knihovně a věnuje se především péči o literární paměť Zlínského kraje. Systematicky buduje a propaguje fond regionální literatury Zlínského kraje a databázi regionálních osobností, spravuje Knihovnu primátorů. Sestavuje tematické bibliografie, soupisy regionálních periodik, zpracovává souběžnou regionální článkovou bibliografii nebo přehled vybraných výročí osobností města Zlína. Mezi poskytované služby uživatelům patří zodpovídání dotazů, konsultační činnost při výběru literatury, asistence při vyhledávání informací na internetu i v klasických informačních zdrojích, zpracování rešerší apod.

Digitální knihovna – KKFBZ se věnuje ochraně a zpřístupnění vzácných a historických dokumentů. Vystavuje je ve své digitální knihovně na adrese dlib.kfbz.cz nebo na digitalniknihovna.cz/kfbz. V současné době obsahuje digitální knihovna 733 dokumentů s celkovým rozsahem 362 530 stran. Část z nich je zpřístupněna také prostřednictvím projektu *eBadatelna Zlínského kraje*, na kterém KKFBZ spolupracuje (*ebadatelna.zlkraj.cz*).

Centrální portál – KKFBZ je plně zapojena do projektu *Knihovny.cz*, tzv. Centrálního portálu knihoven České republiky.

Kromě odborných knihovnických materiálů vydává krajská knihovna ve spolupráci s dalšími institucemi kulturně společenskou revue **ZVUK Zlínského kraje**.

ZVUK
léto 2003

ZVUK
jaro/léto 2017

4.2. Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana, příspěvková organizace

Statistické údaje za rok 2017

• Knihovní fond	201 480
• Přírůstky	8 746
• Registrovaní uživatelé	8 052
• z toho uživatelé do 15 let	1 791
• Návštěvníci celkem	341 597
• Výpůjčky	336 928
• Kulturní a vzdělávací akce	461

Historie veřejného knihovnictví v Uherském Hradišti sahá až do roku 1848, ale pravidelnou činnost zahájila Veřejná knihovna královského města Uherského Hradiště až v roce 1921.

V roce 2003 po ukončení činnosti okresních úřadů se stává zřizovatelem knihovny opět Město Uherské Hradiště. O rok později je završena bezprecedentní rehabilitace architektonického pojetí synagogy obnovou charakteristické kupole. Koncem roku 2005 odchází do starobního důchodu dlouholetá ředitelka Olga Martanová, do funkce ředitele je jmenován Radovan Jančář. V témže roce obdržela KBBB dotaci z rozpočtu MK ČR v rámci programu Veřejné informační služby knihoven na podprogram Informační centra veřejných knihoven. Díky tomu mohl být zaveden AKS Clavius, což umožnilo opustit doposud používané knihovnické systémy MAKS, AVS a Rapid Library.

V roce 2007 je slavnostně otevřena nová profesionální pobočka knihovny v areálu vysokých škol, která má sloužit především pro potřeby studentů. Naopak o rok později je ukončena činnost největší profesionální pobočky na náměstí Republiky.

V roce 2008 v rámci 160. výročí veřejného knihovnictví otevírá knihovna stálou expozici Bedřich Beneš Buchlovan – Bibliofilie a umělecké vazby. Od února roku 2010 je zahájen provoz profesionální pobočky v Mařaticích v nově postavené knihovně. Nejúspěšnějším rokem KBBB se stal rok 2012, kdy se knihovna stala vítězem soutěže Městská knihovna roku 2012 a absolutním vítězem a nositelem titulu Kamarádka knihovna 2012. O rok později na ocenění navázaly knihovnice dětského oddělení Miroslava Čapová a Hana Hanáčková, které obdržely v Dánsku prestižní zahraniční Cenu Hanse Christiana Andersena za organizaci a propagaci Noci s Andersenem.

V roce 2017 byl postaven nový depozit knihovny v Mařaticích, který završil ucelený knihovnický komplex s nejmodernějším vybavením (pobočka, depozit výměnného fondu, depozit knihovny).

V současné době jsou na území města čtyři profesionální a dvě neprofesionální pobočky KBBB, v hlavní budově je otevřeno šest dnů v týdnu. Za uplynulých 15 let knihovna uskutečnila celou řadu zajímavých projektů a realizovala mnoho nových služeb pro uživatele a návštěvníky knihovny.

Vlajkovou lodí je bezesporu Noc s Andersenem a také mini festival k podpoře dětského čtení Hradištské sluníčko. Od podzimu 2017 je knihovna odborným garantem a správcem internetové encyklopedie města Uherské Hradiště. Z celé řady služeb knihovny vyjmenujme alespoň některé: box na vrácení knih, dvě knihobudky ve veřejném prostanství, balení učebnic a sešitů pro školáky, možnost vrácení knih kdekoli na pobočce a naopak, bleskovka (množnost objednání knihy přes katalog), půjčování deskových her a tematických kufříků a mnoho dalších.

Po celé období vykazuje KBBB kolem 33 % registrovaných uživatelů z počtu obyvatel, což dokazuje stabilní kvalitu poskytovaných služeb.

4.3. Knihovna Kroměřížska – příspěvková organizace

Statistické údaje za rok 2017

• Knihovní fond	190 806
• Přírůstky	7 364
• Registrovaní uživatelé	6 440
• z toho uživatelé do 15 let	1 793
• Návštěvníci celkem	199 846
• Výpůjčky	369 932
• Kulturní a vzdělávací akce	460

Historie

Knihovna patří mezi tradiční kulturní a vzdělávací organizace, jejím zřizovatelem je město Kroměříž. Byla založena v roce 1897 Jednotou knihovní a muzejní. Začátky knihovny nebyly jednoduché, byla financována Jednotou a až od roku 1925 městem. Neměla ani odpovídající prostory a často se stěhovala a také bývala často uzavřena. Situace se změnila až v roce 1945, kdy byla knihovna přestěhována do domu, kde postupně rozšiřovala své činnosti i aktivity poplatné době, ve které probíhaly. V roce 1959 byla knihovna převedena pod správu státu, pod kterou zůstala až do roku 2002. Začátkem devadesátých let se budova knihovny vrátila v restituci původní majitelce. Jako nevhodnější budova pro knihovnu bylo vybráno kino Slovan, které již neplnilo svůj účel a patřilo rovněž státu. Rekonstrukce byla zahájena v roce 1995 a kolaudace proběhla v roce 1997. Nová historie se začíná psát od roku 1998 a již také pod novým názvem Knihovna Kroměřížska – příspěvková organizace.

Ocenění knihovny

V nově rekonstruovaných prostorách začíná knihovna rozvíjet své aktivity plnou měrou. Přechází na nový automatizovaný knihovnický systém, rozšiřuje nabídku nových služeb včetně internetu. Plně se také zapojuje do projektové činnosti. Za svůj první projekt podaný do Evropského sociálního fondu, který podpořil dlouhodobě nezaměstnané a zdravotně postižené, získala knihovna první státní ocenění v roce 2005 a také nejvyšší ocenění města Zlatý kroměřížský tolar. Druhou státní cenu získala knihovna za biblioterapii v roce 2015.

Knihovna jako vzdělávací a regionální centrum

Nové prostory knihovny i projekty umožnily v knihovně vybudovat v roce 2006 další oddělení, a to počítačovou učebnu. Začala zde probíhat řada kurzů. Zaměření kurzů bylo na využití výpočetní techniky k aktivitám různých věkových skupin. A toto zaměření kurzů probíhá i v současnosti. Kurzy jsou také cíleny i na knihovníky. Dále probíhají cykly přednášek.

Regionální centrum vzniklo v knihovně v roce 2002 na základě smlouvy s Krajskou knihovnou Františka Bartoše a bylo vybudováno z metodického centra, které poskytovalo své služby zejména knihovnám s neprofesionálními pracovníky. Současné pracoviště, které zabezpečuje regionální funkce, je financováno z rozpočtu kraje a zajišťuje stanovené standardy. Je významným pomocníkem také pro starosty obcí, kterým pomáhá, aby knihovny odpovídaly současným zákonným požadavkům, a také dodává do knihoven nové knihy ve výměnných souborech.

Knihovna jako komunitní centrum

Komunitní knihovna spolupracuje s řadou místních spolků, společně organizují aktivity pro veřejnost a vzájemná spolupráce přináší prospěch. Knihovna pořádá přednášky pro veřejnost, akce pro děti a mládež, různé vědomostní soutěže. Spolupracuje se školami a vytváří prostředí pro rozvoj osobnosti jednotlivce, ale i celku. V knihovně se setkávají a seznamují skupiny lidí, kteří mají společný zájem a vyměňují si informace. Knihovna umožňuje další vzdělávání všem, kdo o to stojí. Vyplňuje smysluplně volný čas nejen dětem, mládeži, ale také dospělým všech věkových kategorií.

Knihovna jako informační centrum

Informační centrum pracuje v knihovně již řadu let. Součástí je samozřejmě i studovna, která obsahuje dokumenty, které se běžně nepůjčují domů, ale jsou k dispozici ve studovně. Kromě této nabídky je vyčleněn fond regionální literatury opět určený pouze ke studiu v knihovně. Knihovníci ve studovně rovněž budují databázi článků z lokálních periodik. Dnes už má databáze téměř 50 tis. citací a je běžně dostupná přes web knihovny. Neobsahuje však plné texty, ty je nutné dohledat a není problém udělat kopie těchto článků. Další velkou databází je soupis osobností regionu. Zájemcům jsou k dispozici rovněž externí databáze a také internet. Součástí knihovny je také Turistické informační centrum Kroměříž jako detašované pracoviště a také přímo v knihovně Informační centrum Europe Direct Kroměříž.

Knihovna jako kulturní centrum

Knihovna poskytuje své prostory neziskovým organizacím, které chtějí představit veřejnosti svou činnost nebo zájmové aktivity. A tak v knihovně probíhá řada výstav a vernisáží, knihovna spolupracuje s městem a zapojuje se do jeho aktivit. Pořádá ve svých prostorách diskuse s občany i setkávání představitelů města s občany. Probíhají zde hudební pořady nebo koncerty.

V současné době má knihovna 3 pobočky ve městě a 5 v přilehlých obcích. Všechny pobočky jsou moderně vybaveny a poskytují základní veřejné knihovnické a informační služby.

Informační centrum Europe Direct

Knihovna tuto činnost zajišťuje již šestým rokem. Podílí se na vydávání elektronického zpravodaje. Na centrum se může obrátit kdokoli, kdo potřebuje zprostředkovat či zodpovědět jakoukoliv informaci týkající se EU. Centrum je financováno stálou komisí EU v České republice. Vždy je činnost center pečlivě vyhodnocována a hodnocena. Centrum také připomíná ve spolupráci s europoslankyní Olgou Sehnalovou, který stát má předsednictví, děti mají připraveny různé vědomostní hry a kvízy zaměřené na poznávání konkrétního státu v EU. Spojení knihovny a centra se ukázalo jako velmi oboustranně přínosné.

Turistické informační centrum Kroměříž

Od otevření Turistického informačního centra (dále TIC) jako detašovaného pracoviště knihovny uplynulo již 5 let. Za tu dobu získalo TIC skvělé hodnocení ze strany Asociace TIC. Díky výbornému personálnímu obsazení je schopno komunikovat v pěti jazycích, nabízí průvodcovské služby po pamětihodnostech města, spolupracuje s centry v rámci kraje. Pro občany nabízí prodej lístků na kulturní aktivity v České republice, prodej lístků na vlaky, autobusy. Pomáhá při zajišťování ubytování, zprostředkovává informace o místních akcích. V TIC je také zřízen koutek pro maminky s malými dětmi, dále je zde k dispozici denní a místní tisk a také internet na 4 stanicích. K dispozici je také velkokapacitní kopírovací přístroj.

4.4. Masarykova veřejná knihovna Vsetín

Statistické údaje za rok 2017

• Knihovní fond	121 075
• Přírůstky	7 340
• Registrovaní uživatelé	7 614
• z toho uživatelé do 15 let	1 806
• Návštěvníci celkem	244 808
• Výpůjčky	381 187
• Kulturní a vzdělávací akce	683

Masarykova veřejná knihovna Vsetín je příspěvková organizace města Vsetín. Je veřejnou knihovnou s univerzálními knihovními fondy a regionálním centrem pro síť veřejných knihoven okresu Vsetín. Součástí knihovny je Turistické informační centrum Vsetín. Knihovna má dále dvě sídlištní dětské pobočky v Luhu a v Rokytnici.

Masarykova veřejná knihovna byla založena v roce 1921.

Od jejího otevření a počátečního knihovního fondu o 700 svazcích prošla knihovna dlouhou cestu a několikrát změnila sídlo svého působení, až se v roce 2006 přestěhovala do dnešních prostor v centru Vsetína, a to díky úspěšnému projektu z roku 2005 *Vybudování Masarykovy veřejné knihovny Vsetín jako instituce komunitních aktivit a celoživotního vzdělávání ve Vsetíně.*

Současná podoba MVK Vsetín

Centrální půjčovna

Centrální půjčovna sídlí ve 2. patře knihovny na Dolním náměstí a tvoří ji volný výběr. Knihy se půjčují domů a provádí se zde centrální registrace nových čtenářů. Kromě knih zde lze zapůjčit i stolní hry, tematické kufříky, deštníky a brýle. Knihy lze vyhledat prostřednictvím on-line katalogu, který umožňuje objednávky, rezervace, prolongace a e-výpůjčky.

Dětské půjčovny

Knihovna má k dispozici tři dětské půjčovny: na Dolním náměstí (ve 3. patře), v Rokytnici a v Luhu. K návštěvě stačí jedna registrace v knihovně. Prioritou dětských knihoven je půjčování knih a časopisů a podpora čtenářství, především formou besed pro školy a veřejných čtení. Dále nabízejí internet pro veřejnost a stolní hry.

Čítárna a hudební oddělení

Čítárna novin a časopisů a hudební oddělení jsou propojeny s K-klubem a studovnou. Návštěvníci mohou využít přes 160 titulů periodik a přes 4 000 CD. Součástí hudebního oddělení je i fond hudební literatury (partitury, notové záznamy, libreta, knihy o hudbě a životopisy hudebníků).

Komunitní klub

Komunitní klub (K-klub) plynule navazuje na čítárnu. Jedná se o volně přístupný prostor, ve kterém není nutné mít registraci do knihovny. Od roku 2013 je jeho součástí komiksový koutek U Mouchy CC.

Zvuková knihovna pro nevidomé a slabozraké

Kromě půjčování zvukových knih pořádá knihovna pro zrakově postižené každý měsíc setkání u besed na různá témata, je k dispozici i televizní lupa a dokumenty v Braillově písmu.

Součástí tohoto oddělení je i Lekotéka – novinka v knihovně. Její součástí jsou hudební nástroje, zvukové pexeso, hračky pro jemnou motoriku a hmatové vnímání. Tyto pomůcky slouží k rozvíjení jemné motoriky, jazykových dovedností, zrakového, prostorového a hmatového vnímání, rozlišování barev a tvarů, pomáhají zlepšovat postřeh, logické myšlení a další dovednosti zejména u dětí či uživatelů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Studovna a regionální oddělení

Studovna s regionálním oddělením je umístěna ve 3. patře knihovny a je propojena s čítárnou. Knihy se půjčují pouze prezenčně. Studovna také poskytuje bibliograficko-informační služby a rešerše a má k dispozici databázi ASPI (elektronická sbírka zákonů) a Anopress. Spolu s čítárnou zajišťuje studovna službu Moje ID.

Turistické informační centrum

Součástí knihovny je Turistické informační centrum Vsetín. Je umístěno v dolní části zrekonstruované prosklené budovy, má vstup v přízemí „z chodníku“. Poskytuje informace nejen turistům, ale i místním občanům. K dispozici je FamilyPoint, je kontaktním místem služby Senior Pas, vypůjčit si zde můžete jízdní kola nebo trekové hole. Provozuje čtyři vstupenkové portály a nabízí upomínkové předměty.

Knihovna je plně automatizovaná, výpůjčky jsou evidovány v systému Verbis, lze si vypůjčit i e-knihy, elektronické čtečky knih, či tablety. Knihovna nabízí i donáškovou službu do domovů pro seniory.

5. Vybrané projekty a akce profesionálních knihoven v regionech

Akcí a počínů, které by si zasloužily zmínit, je celá řada. V následujícím textu jsou uvedeny pouze některé z nich.

5.1. Okres Kroměříž

Knihovna Kroměřížska

Projekty

Mezi zajímavé a přínosné aktivity patří projekty. Mezi ty nejlepší, které se povedly, patřil projekt z Evropského sociálního fondu. Byl to vůbec první evropský projekt, který knihovna v rámci České republiky realizovala. Dalšími významnými projekty byly všechny ty, a byla jich řada, které pomáhaly knihovně získat nové technologie. Ať už to bylo vybavení knihovny novým SW Tritius, nebo označení knih čipy, které umožnily i čtenářskou samoobslužnost. Pozornost si zaslouží i zahraniční projekty ať už evropského formátu CALIMERA, nebo menších partnerských projektů, kde bylo zastoupení 3 až 5 států. V současnosti je podaný projekt s partnerským městem Ružomberkem a na naší české straně chceme více rozšířit slovenštinu vydáním ružomberkých pověstí v bilingvní formě.

Biblioterapie

Velmi nadneseně a jednoduše řečeno spočívá biblioterapie v terapii psychických problémů dobře volenou knihou a cíleným rozhovorem, směřujícím ke zlepšení psychického stavu člověka. Biblioterapií se v knihovně zabývá Marcela Kořínková, která se tomuto druhu terapie dlouhodobě věnuje, absolvovala řadu kurzů a mnohému se naučila i ze spolupráce s Psychiatrickou nemocnicí v Kroměříži. Spojení znalostí základů psychologie a znalostí literatury vrátilo biblioterapii do České republiky. V knihovně také vzniklo pracoviště, které tuto terapii nabídlo našim občanům. Rádi naše zkušenosti předáváme i našim kolegům v knihovnách.

Knihovna Kroměřížska – biblioterapie

Městská knihovna Bystřice pod Hostýnem

Pasování prvňáčků na čtenářské učně – Skládání zkoušky na čtenářského učně a slavnostní předávání slabikářů z rukou královny, navazuje Hádání s královnou – návštěva prvňáčků na konci první třídy, čtení pohádkových hádanek (prověřování čtenářské zdatnosti).

Prázdninový knihotoč – Velmi oblíbená prázdninová akce od roku 2013, která začíná čtením pohádkového příběhu, na který pak navazuje tvoření spojené s příběhem.

Městská knihovna Holešov

Nad čím jásal obr Drásal aneb po stopách holešovského obra – Dobrodružná prázdninová hra v ulicích města Holešova inspirovaná významnou holešovskou osobností Josefem Drásalem. Děti se na své pouti podvečerním městem zaměřily na místa spojená s obrem Drásalem, u jeho hrobu na místním hřbitově se dozvěděly od Ing. Karla Bartoška o jeho životě a pak svědomitě plnily úkoly, které se vztahovaly právě k postavě obra Drásala. Zábavné putování je zavedlo nejen na hřbitov, ale i např. na Plačkov k domku, kde Josef Drásal žil. Závěrečný táborák, spojený s opékáním

špekáčků a sladkou odměnou v romantickém prostředí holešovských rybníčků, byl příjemným zakončením malého letního dobrodružství.

Adventní půjčování – V prosinci vystřídaly pracovnice knihovny nadpozemské bytosti – v dětském oddělení to byl anděl s ne moc strašidelným čertem, v dospělém oddělení obsluhovaly opravdové Barborky, celé v bílém oděvu. Nejen že půjčovaly knihy, ale také lákaly kolemjdoucí do knihovny, kde byla krásná vánoční výzdoba, a nabízely typické adventní pohoštění – křížaly a perníčky. Knihovna byla vyzdobena v barborkovském duchu, nechyběly větvičky utržené na sv. Barboru a návštěvníci si mohli přečíst informace o adventních zvycích v našich krajích i pranostiky, vážící se k Barborce.

Městská knihovna v Hulíně

Knihovničky v Hulíně – Knihy Městské knihovny v Hulíně se nacházejí ještě na dalších dvou místech ve městě – na koupališti a vlakovém nádraží. Návštěvníci koupaliště si mohou odpočinek u vody zpříjemnit knihou z plážové knihovny. Pro cestující vlakem je na hulínském vlakovém nádraží instalována knihovnička v rámci projektu *Knihy do vlaku*. Cestující mohou navštívit na vybraných nádražích po celé České republice knihovničky, kde si mohou půjčit knihu, nebo ji zde naopak vrátit, a to bez žádného registračního poplatku či hrozby pokuty za dlouhou výpůjčku. O službu je velký zájem, každý týden je doplňován téměř prázdný regál.

Akademie 3. věku – Rok 2017 byl v pořadí již 9. školní rok Akademie 3. věku. Za uplynulých devět let počet seniorů, kteří se nebojí dále se vzdělávat, rapidně vzrostl z původních 12 studentů na zhruba 80. Akademie pomáhá seniorům rozšířit jejich obzory a zvyšuje jejich aktivitu a zájem.

Městská knihovna Koryčany

Kurzy trénování paměti – Knihovnice, která je trenérkou paměti II. stupně, pořádá pravidelné kurzy pro žáky škol i pro veřejnost. V rámci Celostátního týdne trénování paměti probíhají ukázkové lekce, dvakrát ročně se uskutečňuje kurz o minimálně 5 lekcích.

Předčtenářská gramotnost – Lekce čtenářské gramotnosti pro předškolní děti a jejich rodiče. Děti sledují předčítaný text, dostávají otázky a pomocí obrázků se snaží příběh převyprávět. Dětem se tato činnost líbí a velmi pozitivní je zpětná vazba od rodičů.

5.2. Okres Uherské Hradiště

Knihovna Bedřicha Beneše Buchlova Uherské Hradiště

Hradištěské sluníčko – Festival k podpoře dětského čtenářství, který od roku 2000 pořádá oddělení pro děti vždy na konci června před ukončením školního roku. Po celý týden probíhají vpoledvečer čtené večerníčky s herci Slováckého divadla, každoročně se uherskohradištským čtenářům představí některý z autorů dětských knih a součástí festivalu je i vyhodnocení výsledků a ocenění autorů literární soutěže *Pišu povídky, pišu básně* a výtvarné soutěže *Ex-libris*. Velké popularity se těší také pasování prvňáčků na čtenáře knihovny.

Noc s Andersenem – Akce knihoven na podporu dětského čtenářství, při níž děti nocují v knihovně u příležitosti výročí narození dánského pohádkáře Hanse Christiana Andersena. První Noc s Andersenem proběhla na přelomu 31. března a 1. dubna 2000 v dětském oddělení KBBB a zúčastnilo se 25 dětí. Od roku 2001 se pořádá po celé České republice pod záštitou Klubu dětských knihoven.

Mařatic v proudu času – Od roku 2008 probíhá každoročně na pobožce v Mařaticích výstava fotografií z historie Mařatic, které jsou sbírány z rodinných archivů místních obyvatel.

Internetová encyklopedie města Uherské Hradiště – KBBB je odborným garantem internetové encyklopedie města, na její přípravě se podílelo město Uherské Hradiště ve spolupráci se Slováckým muzeem a Státním okresním archivem. Internetová encyklopedie města byla spuštěna 2017, a to u příležitosti 760. výročí od založení města. Nabízí komfortní vyhledávání autorizovaných informací o městě od jeho nejstarších dob až do současnosti.

Internetová encyklopedie města Uherské Hradiště

Městská knihovna v Uherském Ostrohu

Střípky z historie Uherského Ostrohu – Vyprávění paní Věry Hendrychové doplněné výstavou historických fotografií. Proběhly již tři úspěšné ročníky, vždy jednou měsíčně od října do května.

Pro knížku do knihovny – Společný celoroční projekt knihovny a Křesťanské mateřské školy. Jedná se o pravidelné tematické besedy pro děti v knihovně, na závěr kterých si děti vypůjčí knihy, které společně ve školce čtou celý následující měsíc.

Pasování žáků prvních tříd ZŠ na čtenáře – Slavnostně laděná akce v dobových kostýmech, s hudbou a hostující autorkou či autorem knih pro děti.

Městská knihovna v Bojkovicích

Kroužek KNIHOMÍLEK – V roce 2014 byla obnovena činnost čtenářského kroužku, který v Bojkovicích fungoval v sedmdesátých letech. Kroužek KNIHOMÍLEK je založen na dobrovolné činnosti a navštěvují ho žáci 2. až 6. tříd základních škol nejen z Bojkovic, ale i z okolních obcí. Cílem kroužku je seznámit děti s prostředím knihovny a autory písičnickými pro děti a jejich knihami. Další činností kroužku je práce s textem, se slovy, děti skládají básničky, píšou příběhy a pohádky a také nacvičují krátká pásma, která představují prvňáčkům při pasování, seniorům aj. Pomáhají při bazaru knih a již druhým rokem se zúčastňují Noci s Andersenem. Na konci roku děti dostanou osvědčení o absolvování kroužku a zúčastní se exkurze v některé z okolních knihoven.

Městská knihovna Staré Město

Výtvarná soutěž s vernisáží – Akce probíhá pravidelně od roku 2008 pro školy bývalého okresu.

Hurá prázdniny (červen) a **Zábavné odpoledne s knihovnickou dílnou** (září) – Akce probíhají pravidelně od roku 2015.

Městská knihovna Kunovice

Spolupráce s pracovníky Domova pro zdravotně postižené v Kunovicích na Cihlářské ulici. Několik klientů tohoto zařízení jsou pravidelnými čtenáři knihovny a s jejich doprovodem se našel způsob, jak knihovnu přiblížit ještě dalším uživatelům domova, např. i těm, kteří nejsou pohybliví. Od začátku dubna tak každé pondělí chodí knihovničtí uživatelům DZP Cihlářská předčítat. Pondělky se v programu domova stávají oblíbeným dnem a čtení je poměrně netrpělivě očekáváno. Jednoho čtecího sedánku se účastní 12 až 15 posluchačů.

5.3. Okres Vsetín**Masarykovy veřejná knihovna Vsetín**

Masarykova veřejná knihovna Vsetín – Čtení na střeše

O poklad strýca Juráša – Literární soutěž pro děti 1. až 9. tříd v celém okrese.

Rok na cestách – Cyklus besed, workshopů, výstav, čtení a dalších aktivit, věnovaný cestování a poznávání jiných národů a kultur – každý měsíc zaměřený na jinou zemi, probíhal po celý rok 2017.

Čtení na střeše – Čtení vybraných textů v podání vsetínských divadelníků a dalších příznivců knihovny za hudebního doprovodu na netradičním místě – na střeše knihovny.

Městská knihovna Valašské Meziříčí

Léto na koupáku – Knihobudka a animační programy během letních měsíců na koupališti. Knihobudka je malá knihovnička, z níž si může půjčit a vrátit knihy či časopisy každý návštěvník koupaliště do konce koupací sezóny. Animační programy probíhají v době slunečných dní v areálu koupaliště (hraní deskových her, předčítání pro malé čtenáře a další aktivity).

Klíčování – Tradiční akce knihovny je určena loňským prvňáčkům, kteří byli pasováni za rytíře a nyní jsou z nich žáci druhých tříd. V průběhu dopoledne je pro děti připraven zajímavý program spojený se zábavnými úkoly vedoucí k odhalení klíče ke knihám. Děti prokazují znalost abecedy a psaní písmen.

Strašidlení – Strašidelný pohádkový les s plněním tajuplných úkolů (na cestě z knihovny do knihovny) je určen dětem do 10 let.

Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm

Večerníčky na kamenech – Tradiční literárně-divadelní událost, na které se setkávají všechny generace. Pět odpoledních programů se odehrává na kamenech za budovou knihovny.

Čtenářský štrúdl – Happening, který se snaží upozornit na to, že knihovna není jen statická instituce. Akce se pravidelně kromě knihovnicků účastní dětská i dospělá čtenářská. Jeho účelem je upozornit na aktivity knihovny a propagovat čtení. Součástí je také požívání stejnojmenného moučníku.

Město v mé paměti – Projekt nabízí seniorům s literárně tvůrčím potenciálem možnosti uplatnění jejich záliby v psaní, vytvořený seniorský tým spolupracuje na vzniku průvodce paměti města a vytváření nových programů.

5.4. Okres Zlín**Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně**

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně – Literární jaro 2018

Projekt Vybudování komplexního depozitního centra – V roce 2017 byla ukončena první etapa projektu Vybudování komplexního depozitního centra KKFBZ podpořeného dotací z programu IROP EU, jehož hlavním přínosem je dovybavení skladových prostor knihovny kompaktními regály, knižním skenerem, čistěčem knih a knižními vozíky.

Festival Literární jaro – Festival se zaměřuje na autorská čtení, moderované besedy se spisovateli, představení právě vydaných knih, setkání s literárními osobnostmi a propagaci literatury. Probíhá vždy na jaře již od roku 2010. V roce

2017 se festival uskutečnil na přelomu dubna a května s podporou Zlínského kraje, Kulturního fondu města Zlína a dalších partnerů a byl mj. věnován německé literatuře a významu redakční a nakladatelské práce. Návštěvníci se mohli zapojit do diskuzí o literatuře, zhlédnout divadelní představení a výstavu, zúčastnit se čtení pod širým nebem.

Elektronické služby knihoven – Celostátní konferenci pořádá KKFBZ každé 2 až 3 roky. Při přípravě spolupracuje s různými partnery. Čtvrtý ročník konference KKFB se uskutečnil ve spolupráci s Knihovnou Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně v roce 2017. Tématem konference, na kterou se hlásí kolem stovky účastníků z krajských, městských i univerzitních českých knihoven, jsou nejnovější trendy z oblasti elektronických služeb.

Web Františka Bartoše a péče o jeho literární odkaz – Web vznikl jako společný dlouhodobý projekt krajské knihovny a Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně, jehož cílem je uchování a zpřístupnění díla Františka Bartoše, významného moravského pedagoga, jazykovědce a etnografa. Veřejnost se může prostřednictvím tohoto webu seznámit s významnou kulturní a vědeckou osobností 19. století, pro odbornou veřejnost představuje web informační zdroj, který může pomoci při studiu a dalším bádání týkajícím se Františka Bartoše a jeho díla.

Městská knihovna Fryšták

Nahrávám audioknihy – Projekt byl zahájen v roce 2016 a jeho vznik byl inspirován zájmem čtenářů o audioknihy. Vznikl YouTube kanál knihovny, na něm jsou umístovány audionahrávky knih, které vybrali a namluvili čtenáři a knihovníci z Fryštáku. Zároveň se YouTube kanál knihovny stal platformou pro začínající animátory z řad uživatelů knihovny.

Stromy a my – V roce 2011 se Městská knihovna Fryšták zapojila do celorepublikové akce, jejímž cílem bylo dosažení rekordu v sázení stromků. Tehdy spolu se svými čtenáři a dalšími příznivci díky finanční podpoře Města Fryšták vysadili habr, třešeň a brslen. Od té doby se vysazování stromků stalo důležitou součástí působení knihovny. Výsadba se realizuje z dobrovolných finančních příspěvků a výtěžku prodeje vyřazených knih či knižních darů. Sázení stromů probíhá v posledních letech ve spolupráci s místními školami.

Vo dverách Slovensko – Podnětem pro vznik projektu byla skutečnost, že se Čechům i Moravanům současná slovenská kultura stále více vzdaluje a objevují se problémy s porozuměním slovenskému textu. Kmotrou projektu se stala spisovatelka Monika Kompaniková a jeho cílem je seznamovat čtenáře s aktuálními tituly vydávanými ve slovenštině (jde především o tituly oceňované). Do budoucna jsou plánovány besedy, přednášky či hudebních vystoupení, jejichž protagonisty budou slovenské osobnosti.

Městská knihovna Luhačovice

Kroužek Malý čtenář – Každý týden probíhá ve spolupráci s Domem dětí a mládeže literární kroužek pro děti. Odpoledne je věnováno čtení, hraní, soutěžím a povídání o knihách. V rámci kroužku probíhají i tematické tvořivé dílny.

Velká pozornost je věnována seniorům, kromě přednášek v rámci Univerzity třetího věku se mimo jiné připravují stále žádané a oblíbené kurzy práce s internetem a PC pro seniory.

Městská knihovna Slavičín

Literárně historické toulky Slavičínem – Zábavně-naučná exkurze po slavičínských pamětihodnostech. Tuto každoroční vycházku městem absolvují děti i dospělí, kde se formou naučné stezky seznámí s dějinami zdejších památných staveb, s historií vzniku města Slavičína, s místními pověstmi. K Toulkám neodmyslitelně patří doprovodný program, který tvoří různé soutěže, venkovní hry, scénky u každého památného objektu, zaměřené na zdejší historii. Program je obohacen i setkáním se správci památných objektů a jejich vyprávěním. Celé historické putování je zakončeno předáním pamětních listů účastníkům a táborem. V roce 2018 proběhl již 13. ročník této akce, jejímž cílem je podporovat u mladé generace zájem o regionální historii.

Galerie Městské knihovny Slavičín – Výstavní galerii knihovna provozuje od roku 2011 ve druhém podlaží budovy. V současnosti se jedná o největší galerijní prostory ve městě. Každý měsíc zde knihovna pořádá jak samostatné výstavy (např. Bible – Kniha knih, Vzpomínky z jeviště a knihovny – 120. výročí založení čtenářsko ochotnického spolku Palacký), tak i výstavy uměleckých děl a rukodělné tvorby ve spolupráci s organizacemi, školami a spolky (Sdružení výtvarníků moravsko-slovenského pomezí, Klub přátel historie Slavičína, Dílna inspirace aj.). Výstavy jsou obvykle zahajovány slavnostními vernisážemi, mnohdy je jejich součástí přednáškový cyklus k dané tematice (Výstava Genesis – Stvoření, výstavy k osobnostem města, k válečným hrdinům). Často jsou součástí pietních aktů pořádaných na počest zdejších válečných hrdinů. Od otevření galerie zde proběhlo cca 120 významných výstavních počínů.

Městská knihovna ve Slušovicích

Dopolední setkávání maminek (tatínků, babiček) s dětmi každé první úterý v měsíci v dětském oddělení. Pro nejmenší „čtenáře“ jsou připraveny hračky, knížky a zajímavé povídky.

Knihovna Štítná nad Vlárí

Mini muzeum Gabry a Málinky – Stálá expozice věnovaná spisovatelce Amálii Kutinové, autorce knih o Gabře a Málince, která část svého dětství prožila ve Štítně nad Vlárí. Rok od roku stoupá zájem o návštěvu tohoto muzea, knihovnice má připravený zajímavý výklad a jako hosté zde byli mimo jiné i potomci a členové rodiny spisovatelky.

Městská knihovna Valašské Klobouky

Knihovna přispívá mimo jiné řadou akcí k aktivnímu životu seniorů ve městě a bezesporu nejvýznamnějším počinem v této oblasti je zapojení knihovny do **Virtuální univerzity třetího věku**. Knihovna se do projektu zapojila v roce 2016 a od té doby proběhlo 9 kurzů, které absolvovalo 151 studentů. Účastní se i společných závěrečných seminářů se studenty z jiných konzultačních středisek na konci každého semestru.

Zlatý klíč – Velká, literární, zábavná, poučná... , tak by se dala označit soutěž určená dětem od předškolního věku až po žáky druhého stupně. Jedná se o projekt, který probíhá v dětském oddělení od roku 2017. Dítě si při každé návštěvě v knihovně vybere otázku a za její správnou odpověď či vyplnění získá „zlaták“. Otázky jsou vytištěny, smotány do ruliček, vloženy do velké krabice. Ruličky jsou barevně rozlišené podle náročnosti a hráč může za jednu otázku získat jeden až deset zlatáků. Na Den pro dětskou knihu se vyhláší vítěz, který obdrží Zlatý klíč od truhlice s odměnou. Po vyhlášení proběhne Zlatý bazárek a ostatní děti si nastřádané zlatáky vymění za malé odměny.

Městská knihovna Josefa Čižmáře Vizovice

Probíhají zde již několik let za sebou dlouhodobé projekty zaměřené na podporu čtenářství a propagaci knihovny:

V knihovně si čteme rádi, s knihami jsme kamarádi – Společný projekt knihovny a mateřské školy.

Fotografická soutěž – Společný projekt knihovny a Střední školy oděvní a služeb, které každoročně vyhláší téma soutěže – např. *Fotografická ilustrace mé oblíbené knihy, Místo, které mám rád, Viděno dvěma*. Z těchto fotografií je pak uspořádána výstava.

6. Rekonstrukce a výstavba knihoven

V mnoha obecních knihovnách došlo k úpravám interiérů nebo k celkové rekonstrukci prostor. Následuje výběr knihoven, ve kterých v posledních 15 letech proběhlo přestěhování do nových prostor nebo velká rekonstrukce knihovny.

6.1. Okres Kroměříž

Knihovna Kroměřížska – příspěvková organizace

- Rok rekonstrukce: postupně v letech 2006, 2010, 2016, 2017
- Rozsah rekonstrukce:
 - 2006 – učebna CCU (Centrum celoživotního učení); zdroje financování: projekt ESF a státní rozpočet
 - 2010 – rozšíření knihovny o prostory zrušené pošty; zdroje financování: rozpočet města
 - 2016 – dětské oddělení – nová podlaha, vymalování; zdroje financování: rozpočet knihovny – vstupní prostor – nová podlaha, nové vstupní dveře; zdroje financování: rozpočet knihovny
 - 2017 – oddělení pro dospělé uživatele – nová podlahová krytina, vymalování, nový sedací nábytek; zdroje financování: rozpočet knihovny – parkoviště pro vozíčkáře u bezbariérového vstupu; zdroje financování: rozpočet města

Městská knihovna Bystřice pod Hostýnem

- Rok rekonstrukce: postupně v letech 2015–2017
- Rozsah rekonstrukce:
 - 2015 – rekonstrukce vstupních prostor budovy, přestěhována pobočka knihovny v Bílavsku z 1. patra do přízemí (lepší přístup pro čtenáře)
 - 2016 – výměna rozvodů ve sklepních prostorách budovy knihovny
 - 2017 – výměna regálů v dospělém oddělení
- Zdroje financování: rozpočet města

Městská knihovna v Hulíně

- Rok rekonstrukce: postupně v letech 2012–2016
- Rozsah rekonstrukce:
 - 2012 – rekonstrukce počítačové studovny
 - 2013 – výměna vstupních dveří do knihovny
 - 2015 – výměna regálů a výpůjčního pultu v oddělení pro dospělé, výměna oken, nové osvětlení, nový sedací nábytek, bezbariérový přístup včetně rampy pro vozíčkáře do 1. patra, vybudování přednáškové místnosti
 - 2016 – rekonstrukce bezbariérového přístupu, nově vymalována PC studovna, vybudování nového dětského koutku
- Zdroje financování: rozpočet města, sponzoring TOS Hulín, a.s. (2012)

Obecní knihovna ve Chvalčově

- Rok rekonstrukce: 2016
- Rozsah rekonstrukce: nová elektroinstalace, podlahy, omítky, výmalby, veškerý mobiliář (policový systém, stoly, židle, závěsy, koutek pro nejmenší)
- Zdroje financování: rozpočet obce

Obecní knihovna Loukov

- Rok rekonstrukce: únor 2016
- Rozsah rekonstrukce: vymalování knihovny, pořízeny nové regály, police na časopisy, skříňky a křesla
- Zdroje financování: rozpočet obce

Obecní knihovna v Míškovcích

- Rok rekonstrukce: 2012
- Rozsah rekonstrukce: kompletní rekonstrukce prostor knihovny – podlahy, elektroinstalace, omítky, nábytek
- Zdroje financování: rozpočet obce, dotace Státního zemědělského intervenčního fondu – Program rozvoje venkova

Obecní knihovna na Rusavě

- Rok rekonstrukce: 2013
- Rozsah prací: rozšíření a úprava prostor ze tří místností, pokládka koberců, montáž truhlářských doplňků, dovybavení prostor knihovny
- Zdroje financování: rozpočet obce

Obecní knihovna Rymice

- Rok rekonstrukce: 2017
- Rozsah: nová hydroizolace zdiva a podlahy, nová elektroinstalace včetně osvětlení a elektrického vytápění, výměna oken a dveří, nové omítky, podlaha, koberec, regály a nábytek, fasáda a venkovní schodiště
- Zdroje financování: rozpočet obce

Obecní knihovna Vrbka

- Rok rekonstrukce: 2014
- Rozsah: rekonstrukce – vymalování místnosti, výměna veškerého nábytku, nová podlahová krytina (koberec)
- Zdroje financování: rozpočet obce

Místní knihovna Zborovice

- Rok rekonstrukce: 2016–2018
- Rozsah: výměna podlahové krytiny, výmalba, vybavení novým nábytkem (regály, skříňe, psací stoly, židle, promítací plátno), rekonstrukce pokračuje v dětském oddělení
- Zdroje financování: rozpočet obce

Knihovna Zdounky

- Rok rekonstrukce: 2012
- Rozsah rekonstrukce: celková rekonstrukce knihovny
- Zdroje financování: dotace ROP Střední Morava, rozpočet obce

V průběhu let 2003–2017 byly do nových prostor přestěhovány knihovny v obcích **Bělov, Břest, Chvalnov, Karolín, Komárno, Kostelany, Lehotice, Litenčice, Lubná, Ludslavice, Němčice, Nová Dědina, Pravčice, Prusinovice, Rataje, Rusava, Rymice, Šelešovice, Třebětice, Uhřice, Velké Těšany, Věžky, Zahnašovice, Zářící, Zdislavice a Žeravice.**

6.2. Okres Uherské Hradiště

Následuje výběr nových budov a rekonstrukcí knihoven od roku 2003 se zaměřením na profesionální knihovny regionu.

KBBB Uherské Hradiště – pobočka Mařatice a depozitář v Mařaticích

- Rok výstavby: 2010 a 2016–2017
- Rozsah výstavby:
 - 2010 – rekonstrukce budovy pro nové působiště pobočky KBBB Mařatice a depozit výměnného fondu
 - 2017 – přístavba nové budovy depozitáře pro uskladnění knih KBBB
- Zdroje financování: rozpočet knihovny, vlastní rozpočet města

Místní knihovna v Babicích

- Rok rekonstrukce: 2013 a 2016
- Rozsah rekonstrukce:
 - 2013 – výměna oken, zateplení budovy, omítky, přístavění spojovacího koridoru, nové koberce
 - 2016 – přebudování výpůjčního pultu a pracovišť knihovnic, doplnění regálů, vybudování dětského koutku
- Zdroje financování: rozpočet obce

Místní knihovna Bílovice

- Rok rekonstrukce: 2009
- Rozsah rekonstrukce: Z nevyhovujících zámeckých prostor se knihovna v roce 2010 přestěhovala do zcela nových prostor v centru obce, které byly zrekonstruovány pro účely knihovny. V knihovně je zřízen koutek pro děti, prostor vybavený dataprojektorem na besedy, místo pro čtenáře a ve vstupní části je možnost pořádání výstav. Knihovna má otevřené druhé patro a je bezbariérová.
- Zdroje financování: dotace ROP střední Morava, rozpočet obce

Městská knihovna v Bojkovicích

- Rok rekonstrukce: 2003
- Rozsah rekonstrukce: Knihovna byla přestěhována z 2. poschodí kulturního domu do přízemí budovy domu s pečovatelskou službou (DPS), kde je bezbariérový přístup. Z bývalých prostor jídelny a kuchyně bylo vybudováno oddělení pro dospělé čtenáře a pracovní i skladové prostory. Došlo k předělení části vstupní haly DPS a vzniklo tak dětské oddělení knihovny. Obyvatelům DPS je tak zpřístupněn vchod, kdy mohou do knihovny vcházet přímo z chodby penzionu. Sociální zázemí pro uživatele knihovny je k dispozici v prostorách DPS.
- Zdroje financování: rozpočet města

Místní knihovna Buchlovice

- Rok rekonstrukce: 2008–2010
- Rozsah rekonstrukce: celá budova bývalé „staré školy“ z roku 1888, nyní Československé kulturní centrum
V přízemí je umístěna knihovna, kancelář vedoucí kulturního centra, dvě zkušebny, šatna, sociální zařízení. Součástí knihovny je dětský koutek a počítače s připojením na internet pro veřejnost. V obou místnostech knihovny se nacházejí studijní místa pro 16 uživatelů. Místnosti jsou propojeny výpůjčním pultem a zázemím knihovnice včetně kuchyňky.
- Zdroje financování: Evropský fond pro regionální rozvoj, rozpočet městyse Buchlovice (v rámci programu přeshraniční spolupráce se slovenskou partnerskou obcí Horný Hričov)

Místní knihovna Dolní Němčí

- Rok rekonstrukce: 2016–2017
- Rozsah rekonstrukce: přístavba a nové uspořádání knihovny
Vznikla čítárna, oddělení pro beletrii, naučnou literaturu a v suterénu „retroknihovna“ s místem pro konání tvořivých dílniček. Vyrobeny nové regály na knihy pro mládež a na míru vybudován dětský koutek. Počítačová místnost byla vybavena novými stoly na počítače, na tiskárnu a knihovna získala nový výpůjční pult.
- Zdroje financování: rozpočet obce

Místní knihovna Košíky

- Rok rekonstrukce: 2016–2018
- Rozsah rekonstrukce: celková rekonstrukce objektu. V objektu vznikly prostory pro knihovnu zcela unikátně propojené s Obecním muzeem, Komunitním centrem, Dětským klubem a Učebnou neformálního vzdělávání.
- Zdroje financování: dotace IROP, MMR, OPŽP, Zlínský kraj, rozpočet obce

Městská knihovna Kunovice

- Rok rekonstrukce: 2009–2010
- Rozsah rekonstrukce: Objekt byl součástí brownfieldu v centru Kunovic. Knihovna získala nové sídlo v rámci Komunitního centra Kunovice ve zrevitalizovaném objektu někdejší sýpky, jež byla součástí panského dvora a má statut nemovité kulturní památky. Městská knihovna se nachází v polovině celého objektu. Prostor je dvoupatrový, na obou podlažích jsou administrativní pracoviště pracovníků knihovny. Hlavní výpůjční prostor se nachází v dolním podlaží. Dolní podlaží je doplněno o několik zákoutí s křesílkem a stolem s počítačem, na kterém mají čtenáři přístup do katalogu knihovny. V horním podlaží je soustředěna naučná literatura a literatura pro děti a mládež. Jsou zde také vyčleněna místa pro studium a relaxaci. Velkorysý podkrovní prostor umožňuje pořádání besed a výstav. Obě patra jsou propojena dřevěným schodištěm, pod nímž se nachází dětský hrací koutek.
- Zdroje financování: dotace ROP Střední Morava

Místní knihovna Ostrožská Nová Ves

- Rok výstavby: 2016–2017
- Rozsah výstavby: novostavba knihovny a výstavního sálu

Součástí budovy knihovny je moderní dětské oddělení s designovými prvky nábytku, doplněné hracím koutkem, dále dospělé oddělení, prostor čítárny a oddělený výstavní sál. Výrazným prvkem je magnetická zeď určená k malování. Celý prostor budovy knihovny je bezbariérový.

- Zdroje financování: rozpočet obce

Místní knihovna ve Strání

- Rok rekonstrukce: 2007
- Rozsah rekonstrukce: kompletní půdní vestavba – nová střecha, výměna oken, podlahové krytiny, topení, rekonstrukce rozvodů, osvětlení, topení, kompletní obnova interiéru, vytvořeno zázemí pro personál

Knihovna společně s infocentrem sídlí v prostorách budovy základní školy. Jednotlivá oddělení jsou propojena, součástí je koutek pro děti a přilehlý multifunkční sál pro konání besed a jiných akcí.

- Zdroje financování: státní rozpočet, rozpočet obce

Místní knihovna v Tučapech

- Rok rekonstrukce: 2013
- Rozsah rekonstrukce: rekonstrukce a nadstavba kulturního domu

Knihovna je umístěna ve dvou místnostech. Menší z nich slouží jako dětské oddělení, kromě regálů s knížkami tady děti mají společenské hry, hračky a prostor pro kreslení. Větší místnost je vyplněna knihami pro dospělé, časopisy, nechybí počítač pro veřejnost a malý koutek ke čtení.

- Zdroje financování: Státní zemědělský intervenční fond, Program rozvoje venkova

V průběhu let 2003–2017 byly do nových prostor přestěhovány také knihovny v obcích **Boršice u Blatnice, Březová, Drslavice, Jalubí, Jankovice, Kudlovice, Slavkov, Suchá Loz, Topolná, Tupesy, Veletiny, Vyškovec a Žitková.**

6.3. Okres Vsetín

Masarykova veřejná knihovna Vsetín

- Rok rekonstrukce: 2006, 2012–2013
- Rozsah rekonstrukce:
 - 2006 – Částečná rekonstrukce budovy na Dolním náměstí. Byla provedena úprava prostor, vybourány a dostavěny některé příčky, vyměněny podlahy. Knihovna získala cca 70 % budovy. Nové prostory knihovny byly vybaveny kompletně novým nábytkem, regály, sedacím nábytkem a doplňky.
 - 2012 – Započaly stavební úpravy ve 3. poschodí budovy na Dolním náměstí. Prostory byly upraveny pro dětské oddělení, neboť se musela přestěhovat pobočka knihovny a zvuková knihovna z budovy na Trávníkách. V této fázi rekonstrukce došlo i k úpravám a zmenšení kancelářských prostor pro knihovnu.
- Zdroje financování: fondy Evropské unie (projekt *Knihovna jako komunitní a vzdělávací centrum regionu*), rozpočet města, rozpočet knihovny, státní rozpočet

Obecní knihovna Horní Lideč

- Rok rekonstrukce: 2004–2006, 2016
- Rozsah rekonstrukce:
 - 2004 – stavební úpravy objektu občanské vybavenosti: rozšíření prostor a vybudování sociálního zázemí pro informační centrum, knihovnu a prostory pro podnikání
 - 2004–2006 – rekonstrukce budovy a rozšíření ploch místní knihovny o prostory regionálního informačního a společenského střediska, pořízení nezbytného vybavení pro provoz centra (výpočetní a kancelářská technika, knižní software, rezervační systém)
 - 2016 – nové regály, sedací nábytek, dětský koutek
- Zdroje financování: Ministerstvo pro místní rozvoj, Evropský fond regionálního rozvoje, státní rozpočet, rozpočet obce

Obecní veřejná knihovna v Kateřiněch

- Rok rekonstrukce: 2011
- Rozsah rekonstrukce: Nové prostory pro knihovnu byly zrekonstruovány v přízemí budovy mateřské školky, která je součástí budovy obecního úřadu. Vznikly spojením dvou místností, které dříve sloužily jako sklady. Do knihovny byl zakoupen nový nábytek: regály na knihy a stoly na PC. Byl vybudován dětský koutek. V roce 2013 došlo k další úpravě interiéru knihovny (výměna oken).
- Zdroje financování: rozpočet obce

Místní knihovna v Loučce

- Rok rekonstrukce: 2017
- Rozsah rekonstrukce: Prostor pro knihovnu byl upraven v budově v centru obce, jeho součástí je také pošta. Knihovna má bezbariérový přístup, nové elektroinstalace, podlahy, kompletně knihovnický nábytek a sedací prvky.
- Zdroje financování: rozpočet obce

Knihovna Pržno

- Rok rekonstrukce: 2017
- Rozsah rekonstrukce: Pro knihovnu byl upraven prostor v nevyužívané budově ve středu obce, kterou obecní úřad koupil a přebudoval na „multifunkční dům služeb“. Vybavena je novými regály a nábytkem.
- Zdroje financování: rozpočet obce

Místní knihovna v Růžďce

- Rok rekonstrukce: 2012–2013
- Rozsah rekonstrukce: Pro knihovnu byly vyčleněny nové prostory, a to v části hospodářského pavilonu Mateřské školy Růžďka. V roce 2012 byla provedena výměna oken a vchodových dveří do prostor budoucí knihovny a proběhla instalace nových rozvodů elektro, včetně nové úpravy omítek stěn a stropů. V roce 2013 byly dokončeny úpravy podlah a instalace radiátorů a provedeno vymalování nových prostor knihovny. Podle projektu bylo vyrobeno nové zařízení knihovny – regály, kdy část je mobilní, nábytek – pracovní stoly, koutek pro internet a dětský koutek. Knihovna byla vybavena výpočetní technikou s připojením na internet.
- Zdroje financování: rozpočet obce

Obecní knihovna Ústí

- Rok rekonstrukce: 2008, 2016
- Rozsah rekonstrukce:
 - 2008 – Knihovna byla přestěhována do zrekonstruovaných prostor v budově obecního úřadu. Komplettní rekonstrukce místnosti pro knihovnu (podlaha, výmalba, osvětlení, vertikální žaluzie, nábytek, možnost samostatného přístupu z ulice).
 - 2016 – další úprava interiéru (nově vymalováno, dětský koutek, sedací nábytek, kusové koberce)
- Zdroje financování: rozpočet obce

Místní knihovna ve Valašské Bystřici

- Rok rekonstrukce: 2017
- Rozsah rekonstrukce: Knihovna byla přestěhována do nově zrekonstruovaného prostoru v centru obce, kde teď sídlí společně s informačním centrem. Nové prostory jsou kompletně vybaveny novým nábytkem, výpůjčním pultem, sedacím nábytkem a novými regály. Vytvořeno bylo zázemí (kuchyňka pro personál, WC pro personál i uživatele). Přístup do knihovny je bezbariérový.
- Zdroje financování: rozpočet obce

Místní knihovna ve Vidči

- Rok rekonstrukce: 2016
- Rozsah rekonstrukce: Knihovna je umístěna v budově mateřské školky. Byly provedeny stavební úpravy prostoru a rekonstrukce interiéru ve spolupráci s architektem. Vznikl malý přednáškový sál, zázemí pro knihovníka (kuchyňka, WC, malý sklad). Knihovna byla vybavena kompletně novým nábytkem, sedacími prvky a doplňky. Před školkou i knihovnou vybudováno nové parkoviště. Do knihovny je bezbariérový vstup a úpravou prošla i zezeň v blízkém okolí.
- Zdroje financování: Zlínský kraj, rozpočet obce

Místní knihovna Vigantice

- Rok rekonstrukce: 2017
- Rozsah rekonstrukce: Původní prostor knihovny se zvětšil o místnost, byl pořízen nový nábytek, regály, osvětlení, podlaha, výmalba, nové prosklené vstupní dveře se zabezpečovacím zařízením, nová výpočetní technika a velkoplošná televize k využití při besedách. Zřízeno bylo zázemí pro knihovníka (kuchyňka a WC).
- Zdroje financování: rozpočet obce

Obecní knihovna Zašová

- Rok rekonstrukce: 2013–2014
- Rozsah rekonstrukce: Výstavba úplně nové budovy Kulturního domu Zašová, do které byla knihovna přemístěna. Vybavení regály, výpůjčním pultem, nábytkem – vše na míru, postupně doplňováno sedacími prvky (2014).
- Zdroje financování: ROP Střední Morava, rozpočet obce

Knihovna města Zubří

- Rok rekonstrukce: 2015–2016
- Rozsah rekonstrukce: Kompletní rekonstrukce prostor bývalé restaurace v Domě služeb v centru města pro účely knihovny. Nabízí uživatelům bezbariérový přístup, dětský koutek a další zákoutí pro studium, odpočinek a relaxaci. Součástí knihovny je také přednášková místnost. Interiér byl kompletně vybaven novým nábytkem.
- Zdroje financování: rozpočet města

Foto David Dukát

V okrese Vsetín byly přestěhovány nebo proběhla větší rekonstrukce či změna interiéru ještě v knihovnách těchto obcí: **Branky, Halenkov, Horní Bečva, Hutisko-Solanec, Choryně, Jarcová, Karolinka, Kelč, Lískovec, Oznice, Perná (Lešná), Prlov, Střelná, Střítež nad Bečvou a Veselá (Zašová).**

6.4. Okres Zlín

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně

- Rok rekonstrukce: 2011–2013
- Rozsah rekonstrukce: V roce 2013 byl dokončen projekt *Revitalizace objektů 14. a 15. bývalého areálu firma Baťa*, jehož realizátorem byl Zlínský kraj. Rekonstrukcí továrních budov 14 a 15 a prostoru mezi nimi vznikl komplex 14|15 BAŤŮV INSTITUT, v němž jsou umístěny příspěvkové organizace Zlínského kraje Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně, Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně a Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně. V budově 15 se nacházejí prostory knihovny pro poskytování knihovnických a informačních služeb veřejnosti ve 2., 3. a 4. podlaží, služební prostory jsou v 1. podlaží a v části 5. podlaží. Do budovy 15 byla přestěhována Ústřední knihovna a detašované pracoviště útvaru regionálních služeb knihovnám Zlínského kraje, dva externí sklady knihovního fondu byly umístěny do vestavby mezi budovami.
- Zdroje financování: ROP Střední Morava, Zlínský kraj

Foto archiv 14|15 BAŤŮV INSTITUT

Foto City Work

Městská knihovna Josefa Čižmáře Vizovice

- Rok rekonstrukce: 2016
- Rozsah rekonstrukce: Knihovna se přestěhovala do budovy kulturního domu, kde získala odpovídající prostory. Součástí je přednáškový sál s čítárnou, kavárna, zázemí pro knihovníky a sklad. Buduje se bezbariérový přístup do knihovny. Interiér byl vytvořen na návrh designérů, v roce 2017 proběhly úpravy v dětském oddělení (výměna oken, vybavení nábytkem apod.) a byla instalována skleněná přepážka.
- Zdroje financování: rozpočet města

Knihovna Boženy Benešové Napajedla

- Rok rekonstrukce: 2010–2011
- Rozsah rekonstrukce: Knihovna přestěhována do nových zrekonstruovaných prostor bývalého kláštera, nyní nese název Nový Klášter. Ve stejné budově se nachází také Klub kultury Napajedla, Informační centrum Napajedla a Muzeum Napajedla.
- Zdroje financování: rozpočet města, Ministerstvo financí ČR

Městská knihovna Slavičín

- Rok rekonstrukce: 2010–2011
- Rozsah rekonstrukce: Novým sídlem knihovny se stala budova Horákovy vily. V knihovně je propojeno moderního prostředí s historickými interiérovými prvky, které zůstaly i po přestavbě budovy zachovány. Knihovna má k dispozici také malou galerii. Historický knižní fond věnovaný příbuznými původních majitelů vily je uložen v tzv. studovně MUDr. Lumíra Horáka.
- Zdroje financování: ROP NUTS II Střední Morava

Městská knihovna ve Slušovicích

- Rok rekonstrukce: 2011–2012
- Rozsah rekonstrukce: Výstavba nové sokolovny s přístavbou městské knihovny na místě bývalé sokolovny. Prostory propojeny se sokolovnou. Knihovna získala velkorysý prostor s bezbariérovým přístupem. Bylo vytvořeno dětské oddělení s koberecovým pódiem, oddělené skladovací prostory, kuchyňka. Knihovna byla vybavena velkým výpůjčným pultem, regály, stolky a sedacím nábytkem, je k dispozici mnoho míst pro posezení s knihou, studium, hru či jiné aktivity. Později byla instalována klimatizace.
- Zdroje financování: ROP regionu soudržnosti Střední Morava, rozpočet města

Městská knihovna Valašské Klobouky

- Rok rekonstrukce: 2007–2008
- Rozsah rekonstrukce: Od roku 2008 je knihovna nově otevřena v prostorách Kulturního a vzdělávacího střediska. Byly zhotoveny nové podlahy, elektroinstalace, rozvod vody, sociální zařízení, okna, datové rozvody a zcela nové zařízení veškerého interiéru. Byl vybudován výtah, knihovna je bezbariérová.
- Zdroje financování: rozpočet města, výtah z dotace MK ČR

Příklady obecních neprofesionálních knihoven, které prošly velkou rekonstrukcí, nebo byly přestěhovány do nových prostor

Obecní knihovna v Bohuslavicích nad Vláří

- Rok rekonstrukce: 2014
- Rozsah rekonstrukce: Knihovna byla přestěhována do nově zrekonstruované budovy kulturního domu a vybavena novým nábytkem.
- Zdroje financování: rozpočet obce, Zlínský kraj (finanční dar za umístění v rámci Vesnice roku)

Obecní knihovna v Kašavě

- Rok rekonstrukce: 2014
- Rozsah rekonstrukce: Knihovna byla přestěhována do přízemí zrekonstruované budovy obecního úřadu. Knihovna získala nový nábytek a více prostoru pro své aktivity.
- Zdroje financování: Operační program Životní prostředí Fondu soudržnosti EU, rozpočet obce

Knihovna obce Lukov

- Rok rekonstrukce: 2014–2015
- Rozsah rekonstrukce: nové regály, nábytek včetně pódia pro děti
- Zdroje financování: rozpočet obce

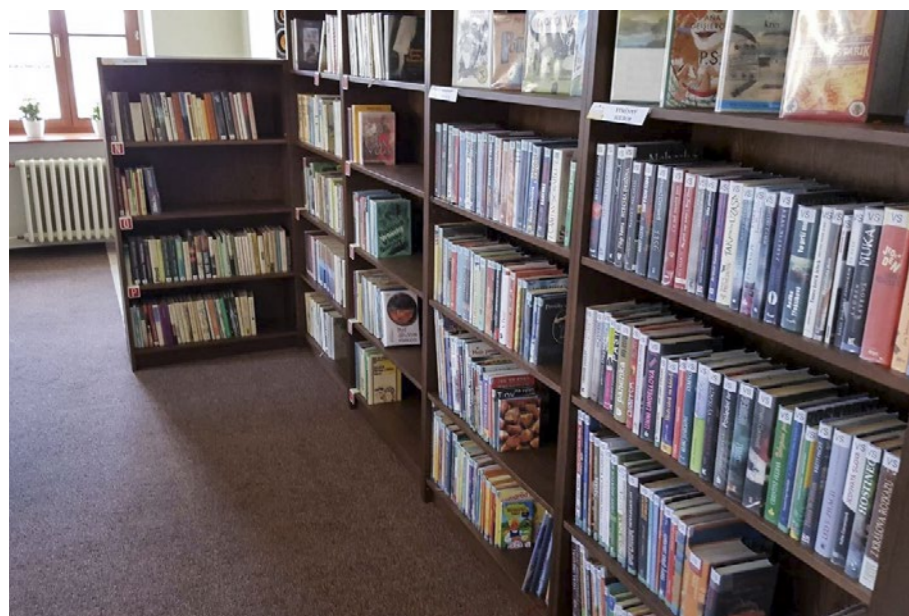
Místní knihovna Pozlovice

- Rok rekonstrukce: 2012–2013
- Rozsah rekonstrukce: Knihovna byla přestěhována do zrekonstruovaných prostor Multifunkčního centra v budově Úřadu městyse Pozlovice. Je kompletně vybavena novým nábytkem a ke svým akcím může využívat prostornou přednáškovou místnost.
- Zdroje financování: Luhačovické Zálesí, rozpočet městyse

Obecní knihovna Provodov

- Rok rekonstrukce: 2016–2017
- Rozsah rekonstrukce: Knihovna byla přestěhována do budovy Mateřské a Základní školy v Provodově, je vybavena novým nábytkem, dataprojektorem pro realizaci akcí pro veřejnost.
- Zdroje financování: rozpočet obce, PC z dotace MK ČR VISK 3

Obecní knihovna Sazovice

- Rok rekonstrukce: 2009–2010
- Rozsah rekonstrukce: Knihovna byla přestěhována do budovy obecního úřadu. V knihovně zřízen koutek místního rodáka, akademického malíře Františka Šestáka. Ve spolupráci se ZŠ se zde shromažďují regionální dokumenty, literární i výtvarné práce dětí apod.
- Zdroje financování: rozpočet obce

Místní knihovna ve Veselé

- Rok rekonstrukce: 2012
- Rozsah rekonstrukce: Knihovna získala nové prostory, moderní nábytek. V roce 2017 bylo doplněno vybavení do dětského koutku.
- Zdroje financování: rozpočet obce

Další rozsáhlou rekonstrukcí prošly mimo jiné také neprofesionální knihovny v obcích **Březová, Dešná, Haluzice, Křekov, Lípa, Loučka, Lutonina, Machová, Neubuz, Oldřichovice, Ostrata, Rudimov, Štítná nad Vláří, Vysoké Pole, Tichov, Vlachovice, Vlachova Lhota, Vlčková, Vrbětice a Zádveřice.**

7. Oceněné knihovny

7.1. Knihovna roku ČR

Cenu Knihovna roku uděluje **Ministerstvo kultury ČR** jako ohodnocení dlouhodobých zásluh o rozvoj knihovnictví v obcích nebo mimořádného přínosu k rozvoji veřejných knihovnických a informačních služeb. Uděluje se ve dvou kategoriích: základní knihovna a významný počin v oblasti poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb.

Cenu získaly tyto knihovny:

- 2005 – **Knihovna Kroměřížska** – kategorie významný počin – hlavní cena za projekt *Centrum celoživotního učení se zaměřením na nezaměstnané a zdravotně postižené formou akreditovaných kurzů*
- 2014 – **Obecní knihovna Horní Lideč** – kategorie základní knihovna – hlavní cena Knihovna roku 2014
- 2016 – **Knihovna Kroměřížska** – kategorie informační počin v poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb za průkopnické prosazení biblioterapie v rámci preventivních programů na podporu duševního zdraví a integrace osob se specifickými potřebami
- V celostátním kole Knihovny roku v letech 2003, 2004, 2007 a 2010 získaly zvláštní ocenění a diplom místní knihovny ve **Valašské Bystřici, Babicích, Vidči a Poteči**.

7.2. Městská knihovna roku

V soutěži **Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR** o nejlepší městskou knihovnu roku, která probíhá od roku 2010, byly úspěšné tři knihovny ze Zlínského kraje:

- 2012 – **Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana**
- 2014 – **Masarykova veřejná knihovna Vsetín**
- 2017 – **Městská knihovna Slavičín**

Cílem soutěže je ocenit nejlepší české knihovny, které jsou provozovány či zřizovány městy a motivovat je k rozšíření a zkvalitnění veřejných knihovnických a informačních služeb.

7.3. Nejlepší knihovny a knihovníci Zlínského kraje

KKFBZ ve spolupráci se Zlínským krajem **oceňují knihovny a knihovníky kraje od roku 2013**. Cílem celé akce je upozornit na práci veřejných knihoven a jejich přínos k rozvoji knihovnických a informačních služeb a ocenit mimořádnou

Společná fotografie ze slavnostního ocenění knihoven a knihovníků Zlínského kraje v roce 2017

práci knihovníků. Soutěž se koná pod záštitou člena Rady Zlínského kraje pro oblast kultury, památkové péče, církve, mládeže a sportu. Knihovny i jednotlivce navržené na toto ocenění mohou nominovat zástupci zřizovatelů a provozovatelů knihoven a také odborná veřejnost. Vyhodnocení nejlepších knihoven probíhá ve dvou kolech. V prvním kole jsou knihovny hodnoceny podle kvantitativních ukazatelů (statistické výsledky, plnění standardů VKIS) a nejlepší knihovny postupují do druhého kola. Vybrané knihovny pak navštíví odborná komise, která hodnotí jejich vzhled, péči o knihovní fond a posoudí jejich mimořádné aktivity. Slavnostní předání ocenění se uskuteční v sídle kraje za účasti představitelů obcí, Zlínského kraje, knihoven a zástupců kulturní sféry.

Oceněné knihovny

2013

- Městská knihovna Holešov
- Základní knihovna Jablunka
- Městská knihovna Slavičín
- Obecní knihovna ve Starém Hrozenkově

2014

- Městská knihovna v Hulíně
- Místní knihovna v Modré
- Obecní knihovna Horní Lideč
- Městská knihovna ve Slušovicích

2015

- Obecní knihovna na Rusavě
- Městská knihovna v Bojkovicích
- Karasova obecní knihovna Hutisko-Solanec
- Městská knihovna Valašské Klobouky

2016

- Obecní knihovna Rajnochovice
- Místní knihovna Veletiny
- Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm
- Obecní knihovna Oldřichovice

2017

- Obecní knihovna Loukov
- Místní knihovna v Tučapech
- Místní knihovna ve Vidči
- Městská knihovna Josefa Čižmáře Vizovice

Ocenění knihovníci

2013

- Jarmila Odstrčilová (Žeranovice)
- Jaroslav Dvouletý (Břestek)
- Pavel Zajíc (Rožnov pod Radhoštěm)
- Anna Zapletalová (Fryšták)
- Otakar Maléř (Petrůvka)

2014

- Dita Uhříková (Rajnochovice)
- Zoja Chodúrová (Babice)
- Alena Kozubíková (Valašská Polanka)

- Hana Stloukalová (Vizovice)

- Radmila Novosadová (Malá Bystřice)

2015

- Eva Zajícová (Roštění)
- Karolína Švecová (Střítež nad Bečvou)
- Věra Lovecká (Uherský Brod)

- Jana Řeháková (Zlín)

- Ladislav Pauk (Komárno)

2016

- Milada Ševčíková (Střílky)

- Milada Rokytová (Staré Město)

- Helena Brettschneiderová (Vsetín)

- Helena Zvoníčková (Štítná nad Vláří)

- Věru Matůšů (Trnava)

2017

- Jiřina Červinková (Zářičí)

- Jana Zlámalová (Uherské Hradiště)

- Ilona Kroupová (Rožnov pod Radhoštěm)

- Svatava Ondrášová (Napajedla)

- Alena Štěpaníková (Pačlavice)

7.4. Vesnice roku Zlínského kraje – oceněné knihovny

Soutěž Vesnice roku v Programu obnovy venkova je každoročně vyhlašována již od roku 1995. Cílem této soutěže je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji svého domova, zveřejnit rozmanitost a pestrost uskutečňování programů obnovy vesnic a upozornit širokou veřejnost na význam venkova, ale také snaha vyzdvihnout aktivity obcí, jejich představitelů a občanů, kteří se snaží nejen zvelebovat svůj domov, ale rozvíjejí i místní tradice a zapojují se do společenského života v obci. Soutěž vyhlašuje Ministerstvo pro místní rozvoj ČR společně s Ministerstvem zemědělství ČR, Spolkem pro obnovu venkova a Svazem měst a obcí, a to ve spolupráci s jednotlivými kraji, Kanceláří prezidenta ČR, Ministerstvem kultury ČR, Ministerstvem životního prostředí ČR, Společností pro zahradní a krajinářskou tvorbu, Svazem knihovníků a informačních pracovníků ČR a Sdružením místních samospráv ČR. **Diplom za moderní knihovnické a informační služby** v rámci Vesnice roku Zlínského kraje získaly tyto obce:

- 2003 – Valašská Bystřice
- 2004 – Babice
- 2005 – Újezd
- 2006 – Suchá Loz
- 2007 – Vidče
- 2008 – Hostišová
- 2009 – Kyselovice
- 2010 – Poteč
- 2011 – Vlachova Lhota
- 2012 – Slavkov pod Hostýnem
- 2013 – Ratiboř
- 2014 – Bohuslavice nad Vlčí
- 2015 – Slavkov
- 2016 – Rajnochovice
- 2017 – Rudimov

7.5. Cena Hanse Christiana Andersena

Prestížní zahraniční cenu Hanse Christiana Andersena za organizaci a propagaci Noci s Andersenem obdržely v roce 2013 v Dánsku knihovnice dětského oddělení Knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana **Miroslava Čáporá** a **Hana Hanáčková**.

7.6. Kamarádka knihovna

Soutěže, kterou organizuje Klub dětských knihoven SKIP ČR, se mohou zúčastnit oddělení pro děti obecní nebo městské knihovny.

2011 – 2. místo Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana

2012 – nositelem titulu Kamarádka knihovna 2012 se stala Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana

2014–2015 – Knihovna Kroměřížska získala v kategorii měst s 20 001–40 000 obyvatel 1. místo a na třetí příčce se v této kategorii umístila Masarykova veřejná knihovna Vsetín. Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm v kategorii města s 10 001–20 000 obyvatel obsadila 2. místo. V kategorii měst nad 40 000 obyvatel získala bronz Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně.

2016–2017 – Městská knihovna Valašské Klobouky získala ve své kategorii 1. místo. V kategorii měst nad 25 000 obyvatel získala 2. místo Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně. Třetí místo v této kategorii obsadila Masarykova veřejná knihovna Vsetín.

7.7. Medaile Z. V. Tobolky

Medaile nese jméno po Zdeňku Václavu Tobolkovi (1874–1951), kterého zná knihovnická veřejnost jako autora Pravidel popisu prvotisků a tzv. Knihopisu, ale také jako zakladatele Státní knihovnické školy a osoby, která prosadila knihovnictví jako studijní obor na Univerzitě Karlově. Medaili uděluje Sdružení knihoven ČR a Nadace knihoven na základě návrhů členů SDRUK jedenkrát ročně při příležitosti konání konference Knihovny současnosti.

Nositelé medaile:

Stanislava Čechová, Krajská knihovna Františka Bartoše (2008)

PhDr. Zdeňka Friedlová, Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně (2014)

PhDr. Helena Gajdušková, Masarykova veřejná knihovna Vsetín (2017)

7.8. Ceny SKIP pro osobnosti

Cena českých knihovníků

V roce 2005 byla Svazem knihovníků a informačních pracovníků ČR při příležitosti 15. výročí SKIP udělena Cena českých knihovníků za dlouholetou organizaci k podpoře četby knihovnicím **Miroslavě Čáporé** a **Haně Hanáčkové** (Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana).

Velkomoravský knihovník

Cenu Velkomoravský knihovník uděluje regionální výbor SKIP Velká Morava knihovnicím a informačním pracovníkům za dlouholetou vynikající činnost v oboru knihovnictví. Oceněný musí být minimálně 5 let individuálním členem SKIP Velká Morava.

2010

- Svatava Pilařová – oddělení pro děti KKFBZ
- Daniela Ptáčková – MVK

2013

- Jiřina Lapčíková – KBBB
- Marie Pokorná – MVK

2015

- Zoja Chodurová – Místní knihovna v Babicích

2016

- PhDr. Zdeňka Friedlová – ředitelka KKFBZ
- PhDr. Helena Gajdušková – ředitelka MVK
- Miroslava Čáporá – dětské oddělení KBBB

7.9. Biblioweb

Soutěž o nejlepší webovou prezentaci knihovny zorganizuje SKIP pod záštitou Asociace krajů České republiky.

Úspěchy knihoven:

2005 – Krajská knihovna Františka Bartoše – 2. místo

2007, 2008, 2011, 2016 – Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně – 1. místo

2015 – Masarykova veřejná knihovna Vsetín – 2. místo

2017 – Městská knihovna Valašské Meziříčí – 2. místo

8. Plnění standardů VKIS v knihovnách Zlínského kraje

V březnu 2005 vydalo MK ČR metodický pokyn k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými /nebo provozovanými obcemi a kraji na území ČR. Standardy VKIS jsou nástrojem motivace a jeho indikátory jsou využívány při poskytování a využívání finančních prostředků z veřejných rozpočtů za účelem podpory rozvoje VKIS. Tento standard byl novelizován v roce 2011 Metodickým pokynem MK ČR k vymezení standardu VKIS poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky⁶. Hodnoty indikátorů stanovených standardem jsou definovány jako optimální, což znamená, že jejich dosažení garantuje dobré podmínky pro poskytování služeb uživatelům knihoven.

8.1. Vymezení jednotlivých standardů

Doporučené hodnoty ukazatelů jsou uváděny v osmi velikostních kategoriích obcí – viz tabulka:

	Kategorie obcí							
	do 500 obyv.	do 1000 obyv.	do 3000 obyv.	do 5000 obyv.	do 10000 obyv.	do 20000 obyv.	do 40000 obyv.	nad 40000 obyv.
Provozní doba knihovny týdně	5–10 hod.	5–15 hod.	15–23 hod.	23–28 hod.	28–40 hod.	40–45 hod.	45–50 hod.	50 a více hod.
Studijní místa	4–5	6–8	9–10	10–18	20–28	28–70	70–120	120 a více
Přístup k internetu (počet stanic)	1–2	2	2–3	3–5	5–10	10–15	15–20	20 a více
Plocha knihovny	60 m ² na 1000 obyvatel							
Elektronický katalog na internetu	Obce nad 500 obyvatel mají on-line katalog.							
Tvorba knihovního fondu	30–45 Kč na 1 obyvatele 17 % roční obnovy fondu ve volném výběru ⁷							
Webová prezentace knihovny	Mají splňovat všechny kategorie.							
Pracovníci knihovny a jejich vzdělávání	48 hodin odborného vzdělávání na jednoho pracovníka, 8 hodin v knihovnách s provozní dobou menší než 10 hodin.							
Měření spokojenosti uživatelů	Zjišťuje se každých 5 let pomocí standardizovaného dotazníku (ankety).							

KKFBZ i pověřené knihovny standard každoročně vyhodnocují. Výsledky zveřejňuje KKFBZ na webových stránkách v sekci Standard pro dobrou knihovnu.

⁶ Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky z 11. 11. 2011. http://ipk.nkp.cz/legislativa/01_LegPod/knihovni-zakon-257-2001-sb.-a-navazne-provadecci-prepisy/MethodVKIS_2011.htm

⁷ Viz Metodický pokyn MK k vymezení standardu doplňování a aktualizace knihovního fondu pro knihovny zřizované a/nebo provozované obcemi na území České republiky (Standard pro dobrý fond), který vydala Národní knihovna ČR v roce 2017.

Z následující tabulky je patrné zlepšení plnění standardů u mnoha knihoven. Rekonstrukce knihoven mají vliv na počet studijních míst a počet stanic veřejného internetu, které zaznamenaly výrazný nárůst. Většinou také dochází k rozšiřování provozní doby knihoven. Zdá se, že stále více zřizovatelů knihoven si uvědomuje nezbytnost zlepšení svých služeb, ačkoliv ne vždy jsou podmínky pro plnění alespoň minimálních hodnot standardů VKIS ve městech a obcích ideální.

Kritéria	Počet knihoven, které splnily kritérium													
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013	2014	2015	2016	2017	
Provozní doba knihovny pro veřejnost týdně	35	46	55	62	66	68	67	73	75	80	83	82	81	
Nákup knihovního fondu	49	47	54	64	62	66	74	48	51	51	60	68	73	
Roční přírůstek knihovnických jednotek / % obnovy KF od roku 2012	128	114	120	134	139	128	136	8	9	6	4	6	19	
Počet studijních míst pro uživatele	90	92	148	167	182	185	195	198	206	210	216	213	219	
Počet stanic veřejného internetu	102	166	187	196	199	200	196	196	207	203	213	215	212	
Web knihovny	–	–	–	121	155	201	257	278	297	302	303	303	302	
Plocha knihovny pro uživatele (jen obce nad 1000 obyvatel)	–	–	–	–	–	–	–	31	32	31	31	30	33	
Elektronický katalog (jen obce nad 500 obyvatel)	–	–	–	–	–	–	–	163	182	187	196	198	197	
Vzdělávání	–	–	–	–	–	–	–	–	36	49	50	38	58	

* V roce 2012 byly vyhodnoceny nové indikátory podle aktualizovaného metodického pokynu MK ČR.

9. Závěr

Podklady pro text publikace a fotografie byly získány díky spolupráci mnoha pracovníků knihoven a obcí ve Zlínském kraji. Fotografie dodaly samotné knihovny, případně obecní úřady. Významný podíl na vzniku publikace mají ředitelé a metodičky krajské a pověřených knihoven.

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně:

PhDr. Zdeňka Friedlová – ředitelka

Ing. Jana Tomancová – krajská metodička

Bc. Věra Adámková – okresní metodička

Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana:

Mgr. Radovan Jančář – ředitel

Markéta Petřů – metodička

Knihovna Kroměřížska:

PhDr. Šárka Kašpárková – ředitelka

Mgr. Ivana Drobňáková – metodička

Masarykova veřejná knihovna Vsetín:

PhDr. Helena Gajdušková – ředitelka

Ing. Věra Pelcová – metodička

Další informace o veřejných knihovnách kraje lze získat na webových stránkách KKFBZ, Knihovny Kroměřížska, KBBB a MVK v sekcích pro knihovny.

10. Seznam zkratk

AKS	automatizovaný knihovnický systém
IROP	Integrovaný regionální operační program
KBBB	Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana, příspěvková organizace
KDK ZK	Klub dětských knihoven Zlínského kraje
KKFBZ	Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, příspěvková organizace
KF	knihovní fond
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MVK	Masarykova veřejná knihovna Vsetín
MVS	meziknihovní výpůjční služba
MMVS	mezinárodní meziknihovní výpůjční služba
NK ČR	Národní knihovna České republiky
OPŽP	Operační program Životní prostředí
RF	regionální funkce
ROP	Regionální operační program
SDRUK	Sdružení knihoven ČR
SKIP	Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky
VF	výměnný fond, soubory knihovních jednotek určené k cirkulaci mezi knihovnami
VISK	dotační program MK ČR Veřejné informační služby knihoven
VKIS	veřejné knihovnické a informační služby
ZK	Zlínský kraj

11. Přílohy

Příloha č. 1: Síť knihoven

Síť knihoven v roce 2003

Okres	Počet knihoven					Pobočky					Celkem knihovny a pobočky
	Krajská knihovna	Pověřené regionálními funkcemi	Profesionální knihovny	Neprofesionální knihovny	CELKEM	Krajská knihovna	Pověřené regionálními funkcemi	Profesionální knihovny	Neprofesionální knihovny	CELKEM POBOČEK	
Kroměříž	-	1	8	70	79	-	11	21	15	47	126
Uherské Hradiště	-	1	15	62	78	-	6	6	-	12	90
Vsetín	-	1	12	45	58	-	3	17	3	23	81
Zlín	1	-	10	76	87	14	-	14	3	31	118
CELKEM	1	3	45	253	302	14	20	58	21	113	415

Síť knihoven v roce 2017

Okres	Počet knihoven					Pobočky					Celkem knihovny a pobočky
	Krajská	Pověřené regionálními funkcemi	Profesionální knihovny	Neprofesionální knihovny	CELKEM	Krajská	Pověřené regionálními funkcemi	Profesionální knihovny	Neprofesionální knihovny	CELKEM POBOČEK	
Kroměříž	-	1	8	69	78	-	8	15	11	34	112
Uherské Hradiště	-	1	16	60	77	-	6	4	0	10	87
Vsetín	-	1	12	47	60	-	2	12	3	17	77
Zlín	1	-	10	77	88	13	-	15	3	31	119
CELKEM	1	3	46	253	303	13	16	46	17	92	395

Příloha č. 2: Srovnání vybraných statistických ukazatelů ZK v letech 2003-2017

	2003	2008	2013	2017
Knihovní fond	2 751 210	2 868 404	2 988 950	2 968 993
Přírůstky	112 658	96 251	100 009	96 227
Úbytky	45 977	107 465	73 039	121 319
Náklady na KF	15 972 086	17 417 598	17 403 276	19 027 840
Uživatelé	101 224	89 553	88 842	90 565
Uživatelé do 15 let	32 307	25 389	25 075	25 740
Návštěvníci celkem	-	-	2 683 498	2 979 367
Návštěvníci fyzičtí	1 230 160	1 413 378	1 587 954	1 598 451
Návštěvníci internetu (v knihovně)	-	-	176 399	138 398
Návštěvníci on-line služeb	-	-	1 095 544	1 380 916
Počet návštěv webové stránky	-	1 133 889	1 461 970	1 505 215
Výpůjčky	4 803 404	4 983 354	4 862 633	4 277 722
Prolongace	-	-	1 796 627	1 634 206
Výpůjčky naučná dospělým	1 717 241	1 729 169	892 494	722 546
Výpůjčky krásná dospělým	1 957 549	2 201 729	2 408 270	2 245 142
Výpůjčky naučná dětem	371 950	319 907	144 677	90 544
Výpůjčky krásná dětem	585 801	594 712	526 036	416 099
Výpůjčky periodik	1 101 418	983 569	809 767	706 431
Kulturní a vzdělávací akce	3 873	4 952	5 936	7 514

Příloha č. 3:
Krajský rozbor číselných výsledků veřejných knihoven Zlínského kraje v letech 2016 a 2017

	Celkem		Knihovny s profesionálními pracovníky		Knihovny s neprofesionálními pracovníky	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
KNIHOVNÍ FOND	2 994 886	2 968 993	2 197 936	2 188 729	796 950	780 264
Počet svazků na 1 obyvatele	5,1	5,1	5,6	5,6	4,1	4,1
% svazků naučné literatury z celkového počtu knihovního fondu	33,8	31,9	38,7	35,8	21,3	21,1
Přírůstek knihovních jednotek	90 465	96 227	68 961	74 360	21 504	21 867
Úbytek knihovních jednotek	120 312	121 319	87 520	83 525	32 792	37 794
% obnovy knihovního fondu ve volném výběru	3,7	4,0	4,2	4,6	2,7	2,8
REGISTROVANÍ UŽIVATELÉ	88 810	90 565	71 849	73 627	16 961	16 938
% čtenářů z počtu obyvatel	15,2	15,5	18,2	18,7	8,8	8,8
Čtenáři do 15 let	25 170	25 740	19 178	19 774	5 992	5 966
% čtenářů do 15 let z celkového počtu čtenářů	28,3	28,4	26,7	26,9	35,3	35,2
NÁVŠTĚVNÍCI	3 109 950	2 979 367	2 858 595	2 731 746	251 355	247 621
Počet návštěv na 1 čtenáře	35,0	32,9	39,8	37,1	14,8	14,6
Fyzičtí návštěvníci	1 643 772	1 598 451	1 462 208	1 418 296	181 564	180 155
Virtuální návštěvy webových stránek	1 645 564	1 505 215	1 178 005	1 195 498	467 559	309 717
VÝPŮJČKY	4 453 041	4 277 722	4 026 415	3 865 191	426 626	412 531
Počet výpůjček na 1 obyvatele	7,6	7,3	10,2	9,8	2,2	2,1
Obrat knihovního fondu	1,5	1,4	2,0	1,8	0,5	0,5
Výpůjčky pro dospělé	3 076 464	2 967 688	2 792 025	2 690 412	284 439	277 276
% výpůjček naučné literatury z celkového počtu výpůjček pro dospělé	25,4	24,3	26,84	25,80	11,2	10,1
Výpůjčky pro čtenáře do 15 let	536 350	506 643	446 363	420 675	89 987	85 968
% výpůjček naučné literatury pro čtenáře do 15 let z celkového počtu výpůjček pro čtenáře do 15 let	18,7	17,9%	18,8	18,0%	18,1	17,3%
Výpůjčky periodik	748 504	706 431	696 786	658 045	51 718	48 386
% výpůjček periodik z celkového počtu výpůjček	16,8	16,5	17,3	17,0	12,1	11,7
DALŠÍ ÚDAJE						
MVS, MMVS (uspokojené požadavky)	15 438	14 862	12 804	12 481	2 634	2 381
Kulturní akce	5 008	4 858	3 837	3 568	1 171	1 290
Vzdělávací akce	2 375	2 656	2 203	2 422	172	234
Vydané publikace	14	17	14	17	0	0
Počet počítačů pro uživatele	870	858	469	468	401	390
z toho napojených na internet	821	807	423	420	398	387
Zaměstnanci knihoven (přepočtený stav)	252	252,00	249	250	3	2
Prostředky na nákup knihovního fondu (v Kč)	18 606 262	19 027 840	15 336 922	15 778 862	3 269 340	3 248 978

Příloha č. 4:
Pořadí knihoven s profesionálními pracovníky podle vybraných ukazatelů v roce 2017

Pořadí podle počtu obyvatel		
1	KKFBZ	76 459
2	Knihovna Kroměřížska	29 385
3	MVK	26 585
4	KBBB	25 536
5	Valašské Meziříčí	22 638
6	Otrokovice	17 704
7	Rožnov pod Radhoštěm	16 820
8	Uherský Brod	15 566
9	Holešov	11 744
10	Bystřice pod Hostýnem	8 286
11	Napajedla	7 224
12	Hulín	6 942
13	Staré Město	6 658
14	Slavičín	6 501
15	Kunovice	5 568
16	Zubří	5 553
17	Brumov-Bylnice	5 513
18	Luhačovice	5 067
19	Valašské Klobouky	5 023
20	Chropyně	5 000
21	Vízovice	4 788
22	Bojkovice	4 390
23	Uherský Ostroh	4 324
24	Hluk	4 280
25	Fryšták	3 727
26	Strání	3 591
27	Ostrožská Nová Ves	3 461
28	Nivnice	3 365
29	Vlčnov	3 049
30	Dolní Němčí	2 976
31	Slušovice	2 932
32	Morkovice	2 913
33	Koryčany	2 771
34	Kelč	2 665
35	Nový Hrozenkov	2 651
36	Karolinka	2 522
37	Horní Bečva	2 496
38	Buchovice	2 445
39	Halenkov	2 420
40	Velké Karlovice	2 400
41	Hovězí	2 399
42	Kvasice	2 232
43	Boršice	2 190
44	Štítná nad Vláří	2 179
45	Zdounky	2 136
46	Jablůnka	2 070
47	Bílovice	1 883
48	Babice	1 767
49	Horní Lideč	1 369
50	Starý Hrozenkov	808

Pořadí podle procenta čtenářů z počtu obyvatel		
1	KBBB	31,5
2	Horní Lideč	29,2
3	Vízovice	28,7
4	MVK	28,6
5	Valašské Klobouky	27,0
6	Slavičín	25,8
7	Kvasice	24,0
8	Luhačovice	23,8
9	Starý Hrozenkov	22,4
10	Knihovna Kroměřížska	21,9
11	Bystřice pod Hostýnem	21,2
12	Napajedla	20,5
13	Rožnov pod Radhoštěm	20,5
14	Kelč	19,8
15	Halenkov	19,8
16	Slušovice	19,6
17	Brumov-Bylnice	19,6
18	KKFBZ	19,0
19	Uherský Brod	17,3
20	Holešov	16,6
21	Valašské Meziříčí	15,8
22	Štítná nad Vláří	15,7
23	Jablůnka	15,0
24	Hovězí	14,4
25	Zdounky	14,3
26	Buchovice	14,2
27	Koryčany	13,9
28	Bojkovice	13,9
29	Babice	13,5
30	Chropyně	12,8
31	Velké Karlovice	12,2
32	Nový Hrozenkov	12,1
33	Hluk	11,9
34	Karolinka	11,5
35	Morkovice	11,4
36	Kunovice	11,3
37	Otrokovice	11,2
38	Zubří	11,2
39	Dolní Němčí	11,1
40	Fryšták	10,7
41	Boršice	10,6
42	Nivnice	10,2
43	Uherský Ostroh	10,2
44	Ostrožská Nová Ves	9,8
45	Strání	9,3
46	Staré Město	9,2
47	Bílovice	9,1
48	Hulín	8,5
49	Vlčnov	8,4
50	Horní Bečva	7,8

Pořadí podle počtu registrovaných uživatelů		
1	KKFBZ	14 496
2	KBBB	8 052
3	MVK	7 614
4	Knihovna Kroměřížska	6 440
5	Valašské Meziříčí	3 579
6	Rožnov pod Radhoštěm	3 440
7	Uherský Brod	2 688
8	Otrokovice	1 989
9	Holešov	1 944
10	Bystřice pod Hostýnem	1 758
11	Slavičín	1 679
12	Napajedla	1 482
13	Vizovice	1 374
14	Valašské Klobouky	1 358
15	Luhačovice	1 205
16	Brumov-Bylnice	1 078
17	Chropyně	638
18	Kunovice	629
19	Zubří	622
20	Staré Město	611
21	Bojkovice	609
22	Hulín	587
23	Slušovice	574
24	Kvasice	536
25	Kelč	529
26	Hluk	508
27	Halenkov	480
28	Uherský Ostroh	439
29	Horní Lideč	400
30	Fryšták	398
31	Koryčany	386
32	Buchlovice	346
33	Hovězí	346
34	Nivnice	344
35	Štítná nad Vláří	342
36	Ostrožská Nová Ves	338
37	Strání	333
38	Morkovice	332
39	Dolní Němčí	330
40	Nový Hrozenkov	322
41	Jablůnka	310
42	Zdounky	306
43	Velké Karlovice	292
44	Karolinka	290
45	Vlčnov	257
46	Babice	238
47	Boršice	232
48	Horní Bečva	194
49	Starý Hrozenkov	181
50	Bílovice	172

Pořadí podle počtu návštěvníků		
1	KKFBZ	970 687
2	KBBB	341 597
3	MVK	244 808
4	Knihovna Kroměřížska	199 846
5	Rožnov pod Radhoštěm	137 411
6	Valašské Meziříčí	96 771
7	Uherský Brod	79 156
8	Holešov	64 386
9	Slavičín	54 750
10	Otrokovice	52 248
11	Bystřice pod Hostýnem	40 571
12	Napajedla	37 316
13	Vizovice	32 873
14	Valašské Klobouky	31 817
15	Zubří	29 362
16	Brumov-Bylnice	27 558
17	Hulín	27 323
18	Luhačovice	25 720
19	Slušovice	23 725
20	Nový Hrozenkov	16 025
21	Hovězí	13 121
22	Staré Město	12 135
23	Bojkovice	11 481
24	Hluk	10 253
25	Kelč	10 088
26	Kunovice	9 862
27	Fryšták	9 630
28	Horní Bečva	9 473
29	Koryčany	9 387
30	Velké Karlovice	7 404
31	Jablůnka	7 362
32	Chropyně	6 910
33	Halenkov	6 840
34	Uherský Ostroh	6 166
35	Horní Lideč	5 581
36	Štítná nad Vláří	5 518
37	Karolinka	5 492
38	Kvasice	5 401
39	Ostrožská Nová Ves	5 260
40	Dolní Němčí	5 227
41	Nivnice	5 085
42	Morkovice	5 009
43	Buchlovice	4 144
44	Strání	4 057
45	Babice	3 901
46	Boršice	3 136
47	Starý Hrozenkov	2 868
48	Vlčnov	2 859
49	Zdounky	2 553
50	Bílovice	1 593

Pořadí podle počtu výpůjček		
1	KKFBZ	1 050 267
2	MVK	381 187
3	Knihovna Kroměřížska	369 932
4	KBBB	336 928
5	Rožnov pod Radhoštěm	236 983
6	Valašské Meziříčí	221 650
7	Holešov	151 912
8	Otrokovice	134 509
9	Uherský Brod	116 343
10	Napajedla	84 813
11	Slavičín	78 240
12	Bystřice pod Hostýnem	70 867
13	Luhačovice	43 696
14	Vizovice	43 253
15	Valašské Klobouky	42 577
16	Zubří	38 626
17	Brumov-Bylnice	37 834
18	Chropyně	26 071
19	Staré Město	25 706
20	Hulín	22 886
21	Karolinka	22 098
22	Kunovice	19 027
23	Bojkovice	18 562
24	Uherský Ostroh	18 562
25	Kelč	18 476
26	Slušovice	18 279
27	Hluk	18 258
28	Štítná nad Vláří	15 937
29	Kvasice	15 368
30	Velké Karlovice	14 091
31	Nový Hrozenkov	13 480
32	Fryšták	13 394
33	Ostrožská Nová Ves	13 283
34	Jablůnka	11 539
35	Nivnice	11 507
36	Vlčnov	10 171
37	Morkovice	9 616
38	Buchlovice	9 533
39	Koryčany	9 507
40	Dolní Němčí	8 739
41	Halenkov	8 264
42	Boršice	8 084
43	Babice	7 566
44	Zdounky	7 166
45	Horní Lideč	6 038
46	Strání	6 027
47	Horní Bečva	5 395
48	Starý Hrozenkov	5 374
49	Bílovice	3 938
50	Hovězí	3 632

Pořadí podle stavu knihovního fondu		
1	KKFBZ	549 284
2	KBBB	201 480
3	Knihovna Kroměřížska	190 806
4	MVK	121 075
5	Holešov	117 957
6	Valašské Meziříčí	67 752
7	Rožnov pod Radhoštěm	56 556
8	Otrokovice	55 931
9	Uherský Brod	55 457
10	Slavičín	41 312
11	Bystřice pod Hostýnem	40 687
12	Brumov-Bylnice	32 453
13	Napajedla	31 124
14	Valašské Klobouky	28 273
15	Luhačovice	27 968
16	Morkovice	27 955
17	Chropyně	27 050
18	Bojkovice	26 797
19	Staré Město	26 016
20	Uherský Ostroh	25 611
21	Hulín	25 508
22	Kunovice	23 125
23	Vizovice	20 717
24	Zubří	19 776
25	Hluk	19 152
26	Fryšták	18 708
27	Halenkov	16 991
28	Karolinka	16 338
29	Koryčany	15 941
30	Kelč	15 807
31	Starý Hrozenkov	15 642
32	Zdounky	14 726
33	Nový Hrozenkov	14 244
34	Slušovice	14 012
35	Štítná nad Vláří	13 672
36	Bílovice	13 510
37	Strání	12 725
38	Vlčnov	12 705
39	Jablůnka	12 249
40	Buchlovice	12 178
41	Babice	12 133
42	Nivnice	12 075
43	Velké Karlovice	11 866
44	Ostrožská Nová Ves	11 779
45	Horní Bečva	11 302
46	Dolní Němčí	11 276
47	Boršice	10 998
48	Horní Lideč	10 243
49	Kvasice	9 622
50	Hovězí	8 165

Knihovny Zlínského kraje v letech 2003–2017

Na základě podkladů od pracovníků knihoven Zlínského kraje sestavila Jana Tomancová.

Jednotlivé kapitoly zpracovali: Věra Adámková (kapitoly 5.4., 6.4.), Ivana Drobníková (kapitoly 3.3., 5.1., 6.1.), Zdeňka Friedlová (kapitoly 1., 4.1.), Helena Gajdušková (kapitoly 4.4.), Radovan Jančář (kapitoly 4.2.), Šárka Kašpárková (kapitoly 4.3.), Věra Pelcová (kapitoly 3.5., 5.3., 6.3.), Markéta Petrů (kapitoly 3.4., 5.2., 6.2.) a Jana Tomancová (kapitoly 2., 3.1., 3.2., 7., 8., 9.).

Fotografie: Archivy uvedených knihoven a obcí

Redakce: Helena Šimová, Gabriela Winklerová

Odpovědná redaktorka: Zdeňka Friedlová

Vydavatel: Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, příspěvková organizace
Vavrečkova 7040, Zlín

Místo a rok vydání: Zlín, 2018

Grafická příprava a tisk: Kodiak print, s. r. o., Nábřeží 599, Zlín-Prštné

Neprodejná, účelová publikace

**Knihovny Zlínského kraje
v letech 2003–2017**

